

Ob robu pripisane

★ **ZAKONCA ROSENBERG**, na smrt obsojena "atomska" vo-huna, sta jo zagodla slovesu točnega poročanja ameriškega tiska, kakor menda še nihče pred njima. Ukrep o datumih njune eksekucije, izdani danes, so jutri spet preklicani, česar posledica je, da ima en in isti list istočasno dvoje poročil o njuni justifikaciji: — en odlok postavlja eksekucijo v teden, ki se prične z 9. marcem, drug podaljšuje njen rok do 30. marca. Toda vse obupno prizadevanje njunih zagovornikov je zaman. Predsednik Eisenhower je proučil njun slučaj do najmanjših podrobnosti. Pričakuje, da predsednik Truman ne bo mogel ali ne bo hotel storiti tozadevnega odloka v zadnjih dneh svojega uradovanja, je Eisenhower pričel študij, da slučaj, še preden je postal predsednik. Edino upanje pomilostitve je v območju Rosenbergov samih. Če prekineta svoj grobni molk in razodeneta tajnosti svojega široko razporednega vohunskega kroga, tedaj utegne predsednik ponovno proučiti njun apel za pomilostitev. Toda doslej Rosenberga še nista izdala svojih temnih skrivnosti in nista pokazala najmanjšega kesanja ali obžalovanja. — V kolikor se komunizma samega tiče, je v njegovem interesu, da umre. S tem postane, pravi, mučenik stvari, drugi, ko- vič, mučenik stvari, drugi, komunisti nimajo nikakega jamstva, da bosta zmerom ostala takva, ko trdovratna in molčeča kakor sta zdaj. Samo mrtvi ne govorijo. Živa ne moreta delati komunizmu nobenih uslug več.

★ **LOV V OHIO**. — Oddelek za gozdove in divjad v Columbusu, O., je objavil sledeči lovski rekord za leto 1952: lovci so pobili 425 srnjakov; avtomobili pa so ubili 547 glav srnjadi (srnjakov, srn in mladičev).

★ **KRAVA IN POL**. — Profesor Ralph Brooks v Peru, Neb., je dijakom na Peru State kolegiju s tole primerjavo predložil živino: norejo v državi: — Če bi bilo vse govedo, ki se ga priride v enem letu v Nebraski, vteleseno v eni kravi, bi stala ta krava s svojima prednjima nogama v Texasu, z zadnjima v Kanadi, pila bi iz Mehškega zaliva, z repom pa bi opletala po Severnem tečaju.

★ **NOVA ADMINISTRACIJA** v Washingtonu je res reprezentativna. Državni tajnik Dulles je izjavil, da najde duševno sprostitvev in telesni oddih pri pomivanju posode. V Beli hiši imamo generala in golferja. V kabinetu plumberja ali kleparja, v državnem departmentu pa pomivalca posode.

★ **ZAPRAVLJANJE** ljudskega denarja. — Kongresni odbor v Washingtonu je odkril v zadnjih dneh sledeče zanimive stvari: — Drž. department (Achesonov) je pričel v Nemčiji z gradnjo stanovanjskega projekta, čigar stroški so tako visoki, da stanje izgradnja vsakega družinskega stanovanja v tem projektu od \$21.500 do \$35.000. Najlepša apartment poslopja v Washingtonu pa so bila zgrajena ob stroških, ko stane vsako rodbinsko stanovanje v njih manj kot 10 tisoč dolarjev. Pri tem se ne sme prezreti še dejstva, da so gradbeni stroški v Nemčiji za 20 odstotkov nižji kot v Ameriki.

★ **ISTANBUL**, Turčija. — V Ajaš provinci v Turčiji so nakli okostja mastadonov (prazgodovinskih slonov), konj in levov.

Tito bo podaril granit za spomenik židovskim žrtvam

V New Yorku bodo postavili spomenik židom, ki jih je dal pobiti Hitler.

NEW YORK. — Jugoslov. diktator Tito, ki je eden najbrezobzirnejših preganjalcev vere, bo podaril granit za nameravani spomenik šestim milijonom židom, ki jih je dal pomoriti drug diktator, — Hitler.

Svojo namero je Tito sporočil v pismu, ki ga je prebral na seji odbora ZN za postavitev spomenika v Pierre hotelu v N. Yorku, Titov ambasador Vladimir Popović.

Mesto New York je podarilo prostor za ta spomenik na Riverside Dr. in 83. St., tozadevni odbor pa skuša zdaj nabrati \$500.000 za konstrukcijo in postavitev spomenika.

Titovo pismo izraža upanje, da bo postal spomenik "trajni simbol solidarnosti ljudi vseh plemen in ver." — Pod Titovim režimom je bilo v Jugoslaviji že tisoče ljudi: škofov, duhovnikov, redovnikov in redovnic ter lajkov zaradi vere umorjenih, zaprtih in preganjanih.

Slovenska pisarna

6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

ŠOLA (Slovenska sobotna). Druga skupina: Prepiše in večkrat prebere berilo Sladkosnedni Cene (Setev 67). — Tretja skupina: Prepiše in večkrat prebere berilo "Večna luč" (Naša beseda 46). — Četrta in peta skupina: Prost spis s poljubnim naslovom.

VAJA za Makabejce danes zvečer ob pol 8 v Slovenski pisarni. Prosim vse, da pridejo vsi in točno. — Režiser. MOHORJEVE knjige. Spet imamo nekaj knjig za prosto prodajo. Danes zvečer je pisarna odprta tudi od 5:30 do 7:00 zvečer.

Zvišanje cene mleku?

WASHINGTON. — Tu trdijo, da se bodo cene raznim popravilom dvignile do 15%, cene mleku pa vsaj za 1c pri kvartu sedaj, ko je vlada ukinila nadzorstvo nad cenami. Prav tako naj bi se dvignile cene tudi drugim predmetom, ki niso več pod vladnim nadzorstvom.

Nova vlada je ukinila nadzorstvo nad cenami mleka, surovega masla, oleomargarine, kozmetičnih predmetov, šivalnih strojev in še cele vrste drugih predmetov. Pred tednom je ukinila nadzorstvo cen nad vrsto poljedelskih proizvodov in hranil ter raznih drugih predmetov. V prihodnjih dneh pričakujejo, da bo ukinjeno tudi nadzorstvo cen nad cigaretami in še več drugimi predmeti splošne rabe.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes in ponoči deloma oblačno in bolj toplo.

GEORGE WASHINGTON
prvi preds Zdr. držav

Danes obhajamo rojstni dan prvega ameriškega predsednika George Washingtona, ki je bil rojen 22. febr. 1732.

Pela kolona v Japonski je baje pripravljena odpreti drugo fronto

Japonski komunisti baje samo čakajo, da postane vojna v Koreji zopet "vroča".

TOKIO. — Japonske in ameriške oblasti so izrazile bojazan, da je v Japonski morda pripravljena milijon mož močna komunistična peta kolona, ki bi odprla doma "drugo fronto" v trenutku, ko bi postala korejska vojna zopet "vroča".

Ta "druga fronta" bi bila naperjena proti ameriškim četam, instalacijam in komunikacijam na Japonskem ter sploh proti vsem vojaškim napravam, ki igrajo važno vlogo v korejski vojni.

V poročilu je navedeno, da ni nikakega dvoma, da bi komunisti lahko povzročili velike sitnosti in težave. Rečeno je, da razpolagajo s potencialom, ki jim omogoča izvajati sabotažo v velikih geografskih predelih Japonske.

Justifikacija v Cumbusu

COLUMBUS, O. — Na hodniku jetnišnice, na katerem se nahajajo smrtno celice, je zdaj samo en na smrt obsojen jetnik, odkar so v petek ponoči usmrtili na električnem stolu 38-letnega Marvinu Lucearja, ki je l. 1951 z arzenikom zastrupil svoja ženo.

Nacionalisti napadli kitajski otok

TAIPEH. — Nacionalistični gerilci so napadli otok Meičov, ki leži ob kitajski obali. Napad je bil izvršen brez vsake opozicije.

MOHAMEDANSKI SVET ne pozna smehljaja. Alah je bog pokore in kazni, Mohamed pa je njegov prerok, ki ne pozna šale.

Na slikah ni opaziti niti pri perzijskem šahu, niti pri Mossadeghu, niti pri Abdulahu, niti pri Talalu ali maroškem sultanu najmanjšega smehljaja.

Novi gospodar Egipta je v tem oziru senzacionalna pridobitev XX. stoletja. General Naguib je prvi diktator svetovne zgodovine, kateremu smehljaj menda nikoli ne zamre na obrazu. To je tudi najznačilnejša razlika vseh diktatorjev, pa naj pripadajo kateremu koli narodu ali kateri koli rasi. Doslej je vladalo nezapisano, zato pa naj-

Mr. Truman bo prodal svoje spomine za 600,000 dolarjev

Objavila jih bo revija "Life", ki je kupila od Trumana vse tiskovne pravice.

KANSAS CITY. — Bivši predsednik Mr. Truman je prodal ilustrirani reviji LIFE vse pravice za natis in objavo njegovih spominov. Revija mu bo plačala zanje \$600.000.

Bivši predsednik sam ni hotel povedati, koliko mu bo revija plačala za spomine, toda to je bilo potem odkrito v New Yorku. Mr. Truman je dejal, da je že mnogo tega dela dovršil, da pa spomini ne bodo šli v tisk pred dvema letoma, ko mu bo omogočeno bolj svobodno izražanje o zadevah, ki so igrale veliko vlogo v položaju sveta.

Vprašan, če bo spomine sam napisal, je bivši predsednik odgovoril: "Seveda; saj nad polovico je že napisanih."

Velika moč komunistov v Koreji

SEOUL, Koreja. — Rečeno je, da so komunisti v Severni Koreji tako ojačili svoje armade, da štejejo danes preko milijona mož in da so danes močnejši kot so bili kdaj poprej. — Izgleda torej, da se jim je njihova utvara z "mirovnimi pogajanjmi" s katerimi so pričeli, ko so bili popolnoma na kolenih, izvrstno obnesla.

NAJNOVEJŠE VESTI

BEOGRAD. — Jugoslavija je posvarila, češ da se morajo Združene države upreti sovjetskemu imperializmu na vseh svetovnih točkah, kjer koli se pojavi, ali pa se utegnejo zrušiti kot svetovna sila. Komunistični režim je dal razumeti, da je pripravljen vstopiti v obrambne zveze proti sovjetski agresiji.

WASHINGTON. — V Nevadi se bo kmalu pričela serija novih preizkušenj atomskega orožja, pri katerih bo sodelovalo okoli 20.000 vajakov.

BERLIN. — Komunistična policija je ubila nekega moža in ranila neko žensko, ki sta hotela zbežati v zapadni Berlin. Istočasno so rdeči gestapovci aretirali stotine ljudi.

WILKES-BARRE, Pa. — Včeraj se je nenadoma zgubil v umrl Allan Haywood, ekskuzivni podpredsednik CIO. Organizirano delavstvo je izgubilo z njim v treh mesecih svojega tretjega voditelja.

Tita bo v Londonu gostila sama kraljica

LONDON. — Tukaj je bilo javljeno, da bo diktatorja Tita, ki bo prispel prihodnji mesec v London, gostila v buckinhamski palači sama angleška kraljica Elizabeta.

Ministrski predsednik Winston Churchill bo Tita na čast priredil svečano kosilo v svoji rezidenzi na 10 Downing St., zunanji minister Anthony Eden mu bo priredil predjužnik, jugoslovansko poslaništvo pa bo od svoje strani priredilo razkošen banket na svoji ambasadi na čast angleškim vladnim uradnikom in diplomatom.

V zvezi s temi novicami je ameriška revija "Newsweek" objavila še drugo zanimivo in značilno vest. Angleži bodo namreč izkoristili to vsesplošno svečano in prijateljsko razpoloženje ter bodo vljudno apelirali na jugoslovanskega diktatorja Tita, naj nakaže gotovo mesečno vsoto (miloščino) obubožanemu bivšemu jugoslovanskemu kralju Petru, za čigar sedanjo usodo nosijo Angleži doberšen del odgovornosti. V atmosferi, v kateri se bo znašel Tito v Londonu v družbi kraljice, ministrov, lordov in ostalih predstavnikov angleške plave krvi, ki bodo sprejeli komunističnega parvenija iz hrvatskega Zagorja na videz kot sebi enakega, je verjetno, da bo ustregel njihovi prošnji in nakazal bivšemu jugoslovanskemu kralju nekaj miloščine mesečno. . .

PREDS. EISENHOWER ZA SVOBODO NARODOV

Eisenhower je pozval obe zbornici kongresa, naj se mu pridružita v preklicu veljavnosti vseh tajnih pogodb, ki so povzročile zasužnjenja celih narodov po agresivnosti sovjetskega despotizma.

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je v petek formalno apeliral na kongres, naj se mu pridruži v osodbi in zavrnitvi mednarodnih sporazumov, "perverziziranih" za podjarmljenje svobodnih ljudstev.

Predsednik je predložil kongresu osnovo resolucije, katere sprejem je priporočil poslanski zbornici in senatu. Osnova te resolucije se nanaša na njegovo prejšnjo obljubo in poslanico kongresu z dne 2. februarja, ko je izjavil: "Mi ne bomo nikoli pristali na usuznjenje katerega koli naroda z namenom, da sami pri tem kaj pridobimo."

Njegova resolucija se glasi: KER so v svetovni vojni predstavniki Zdr. držav sklepali razne mednarodne sporazume, tika- joče se drugih ljudstev, in

KER so voditelji sovjetske komunistične partije, ki kontrolira zdaj Rusijo, kršili namene teh sporazumov ter podvrgli cela ljudstva in cele narode dominaciji totalitarskega imperializma, in

KER je nasilna absorbcija svobodnih ljudstev v agresivni despotizem povečala nevarnost varnosti vseh ostalih svobodnih narodov, vstevši našega, in

KER ljudstvo Zdr. držav, zvesto svoji tradiciji in dediščini svobode, nikoli ne priznava takega usuznjenja nobenega ljudstva,

ZATO bodi sklenjeno, da se senat in poslanska zbornica pridružita predsedniku Zdr. držav v zavrnitvi vsakega tolačenja aplikacij katerih koli mednarodnih pogodb in sporazumov, sklenjenih tekom svetovne vojne in perverziziranih za podjarmljenje svobodnih ljudstev, in

PRIDRUŽI proglasitvi upanja da bodo ljudstva, ki so bila izročena v ujetništvo sovjetskega despotizma, spet dobila pravico samoodločevanja vlade, pod katero hočejo živeti in da dobe zopet svoje suverene pravice, ki so v soglasju s obljubami Atlantske pogodbe.

Obešenje ujetnika na otoku Koje

PUSAN, Koreja. — Poveljstvo taborišča na otoku Koje je sporočilo, da so našli v taborišču obešenega nekega komunističnega ujetnika. Poveljstvo je odredilo preiskavo te zadeve.

Po žlebu pa že ne!

DUBLIN, Irska. — Tukajšnje sodišče je prepovedalo dečku Jimu Robertsu, raznašalcu časopisja, plezanje po 25 čevljev visoki cevi oz. žlebu jetnišnice, po kateri je doslej vsak dan plezal, da je oddajal nekemu jetniku, čigar okno je bilo ob žlebu, časopis.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Sestnajsta obletnica—

V torek ob 8. uri bo v cerkvi sv. Jurija na E. 68. St. in Superior Ave. sv. maša za Johna Tramte v spomin 16. obletnice njegove smrti.

Pozdrave iz Floride—

Phil Boman, Charles Karlinger in Joe Gornik pošiljajo svojim prijateljem pozdrave iz Floride.

Javni uradi zaprti—

Zaradi praznovanja Washingtonovega rojstnega dne so danes v ponedeljek državni uradi zaprti.

Sestanek—

Nocoj ob 8. uri se bodo zbrali v prostorih Toneta Šublja v prvem nadstropju SND vsi zastopniki Federacije kulturnih vrtov na redno mesečno sejo. Vabljeni so vsi odborniki Slov. oziroma Jugoslovanskega kulturnega vrta. Seje se bo udeležil tudi Harold Lausche, novi komisar za parke.

Postna pridiga pri Sv. Vidu—

V torek 24. feb. ob 7:30 zvečer bo imel prevz. škof dr. Gregorij Rožman v cerkvi sv. Vida postni govor o Kristusovem trpljenju.

Novi grobovi

Peter Tomšič

Po kratki mučni bolezni je preminul rojak Peter Tomšič, stanujoč na 4960 E. 86th St., Garfield Heights. V starosti 76 let. Ranjki je bil doma iz fara Hinje, Zverča vas na Dolenjskem, odkoder je prišel sem pred 55 leti. Spadal je k Društvi sv. Lovrenca št. 63. K. S. J. J. Tukaj zapuščala žalujouče sinove Petra, Fran- ka, Johna ter hčere Mary Turk, Jennie Travnik, Rose Jeric, Anna Brazdil ter vnuke in pravnuke. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob 8:30 iz Louis Ferfolia pogrebnega zavoda in v cerkev sv. Lovrenca ob 9 uri, potem na Kalvarija pokopališče.

Se dva grobova

V petek je umrl 4-mesečni otrok David D. J. Jackson, sin zakončev Jackson na 18228 La-Salle Rd. Pogreb danes dopoldne ob 9:30. — V četrtek pa je umrl v Euclid Glenville bolnišnici Steven Robinson, ki je bil zaposlen v Z. & W. Production Co. Zapuščala žena, hčer in tri sestre. Pogreb bo danes popoldne ob treh na Lakeview pokopališče. Oba pogreba oskrbuje Grdinov pogrebni zavod.

Rose Marie Stifter

Umrla je Rose Marie Stifter, stanujoča na 1097 E. 64. St. Pokojna je bila rojena Cepek in stara 25 let. Zapuščala moža Johna in sina Michael Allan Pogreb bo jutri ob 9:30 zjutraj v cerkev St. John's na E. 50 in Fleet St. in od tam na pokopališče.

Nesreča poulične v Mexico City

MEXICO CITY. — Rdeči križ poroča, da je bilo v soboto v predmestju tega mesta ubitih 23 oseb, ko sta se skupaj zaletela dva voza poulične železnice. Nad 60 oseb je bilo ranjenih.

General Naguib -- smehljajoči se diktator

MOHAMEDANSKI SVET ne pozna smehljaja. Alah je bog pokore in kazni, Mohamed pa je njegov prerok, ki ne pozna šale.

Na slikah ni opaziti niti pri perzijskem šahu, niti pri Mossadeghu, niti pri Abdulahu, niti pri Talalu ali maroškem sultanu najmanjšega smehljaja.

Novi gospodar Egipta je v tem oziru senzacionalna pridobitev XX. stoletja. General Naguib je prvi diktator svetovne zgodovine, kateremu smehljaj menda nikoli ne zamre na obra- zu. To je tudi najznačilnejša razlika vseh diktatorjev, pa naj pripadajo kateremu koli narodu ali kateri koli rasi. Doslej je vladalo nezapisano, zato pa naj-

strožje pravilo, da mora biti dik- tatorski obraz neprestano resen in strog, ker tako zahteva na- silniška etiketa. Tudi če se na primer Tito kdaj nasmehe, če- tudi so Stalina prikazovale fo- tografije s komaj naslutenim smehljajem na obrazu, se je to dogajalo in se dogaja samo iz propagandnih pobud.

Naguib svojih nasilniških to- varišev ne posnema in hodi po svoji lastni poti. Naguib se je smehljaj, ko je zapuščajočemu kralju stiskal roko, čeprav se je vračal od oficirske konference, kjer so sklepali, če naj Farouka obesijo, zaprejo ali pa spodijo iz dežele. Naguib se je smeh- ljaj, ko se je razgovarjal z na- smrt obsojenim prevratnikom v

Aleksandriji, tako rekoč pod sa- nimi vešali. Smehljaj se je, ko je pognal predsednika vlade Ali Maharija in smehljaj se je tudi, ko ga je še isti večer povabil na večerjo. V Egiptu pripovedu- jejo, da ni bil pri novem dikta- torju še nihče sprejet, ki bi se lahko pohvalil, da je Naguib srečal z resnim obrazom. Če Na- guib govori z ubogim felahom, če se razgovarja s tujimi posla- niki, če govori množicam, se na njegovem obrazu nikdar ne ka- že živalska resnost njegovih na- silniških tovarišev. Z nasmehom na obrazu je Naguib nagnal v zapor številne egiptske velikaše in mogočnike. In vendar se e- giptski diktator tudi za te za- pornike živo zanima. Ko so se

pritožili, da so postelje polne ste- nic in uši, je takoj osebno po- skrbel za takojšnje razkuženje celic in namestitve novih snež- nobelih postelj. Ko so se za- porniki pritožili zaradi slabe in pomanjkljive hrane, jim je ta- koj ustregel z boljšo in izdatnej- šo zaporniško prehrano. Ko se je zaporniku rodil sin, je bil Na- guib prvi, ki je srečnemu očetu čestital. Če je zaporniku umrl sorodnik, je bil Naguib zopet prvi, ki mu je izrekel sožalje.

Smehljajoči se diktator je morda svojevrstna demagoška taktika, ki pa daje diktaturi vsaj na videz več človeške stva- nosti, kakor pa zopni obrazi o- stalih svetovnih diktatorjev in njihovih občudovalcev.

AMERIŠKA DOMOVINA
 6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
 General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA
 Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.
 Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES
 United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.
 Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 37 Mon., Feb. 23, 1953

Nadzorstvo cen in plač

Z odlokom predsednika Eisenhowerja z dne 6. februarja je bilo odpravljeno nadzorstvo nad plačami in istočasno tudi nadzorstvo nad cenami za kakih 12% onih predmetov, ki so bili dosedaj na seznamu nadzorstva cen. S tem korakom je predsednik pokazal veliko zaupanje v sistem popolnoma svobodnega gospodarstva, o čemur se je že večkrat izražal med volilno kampanjo. On misli, da se delavske organizacije same najboljšo dogovore z zastopniki delodajalcev, na trgovskem polju pa, da naj prosta konkurenca uravnava vse cene, ne pa država.

Kake bodo posledice za delodajalce in delavce?

Doslej so se sicer glede plač in razmer med delom in sploh o delavnih pogojih tudi pogajali tovarnarji in zastopniki delavskih uni, toda vse te pogodbe je moral odobriti urad za ustaljenje plač (Wage Stabilization Board). Ta urad je bil ustanovljen predvsem radi tega, da prepreči inflacijo. Ob razpustu je imel na mizi okrog 11,000 raznih dogovorov med delodajalci in delavci, ki skoro vsi obravnavajo le povišanje plač. Ti dogovori bodo sedaj stopili v veljavo brez posebne odobritve vladnega urada. Med svojim delovanjem od leta 1948 dalje je ta urad potrdil oziroma prikril po svoje nad 22,000 takih pogodb.

Proti kontrolam plač so bili industrialci, še bolj pa delavci, ki so bili zelo ovirani v svojih zahtevah po višjih plačah. Še dobro nam je v spominu borba premogarjev za višje plače. Po dolgih pogajanjih so se končno podjetniki in premogarske unije domenili med seboj. Delavstvo je doseglo precejšnje povišanje plač. Toda urad za ustalitev plač je znižal višino plač, ki je bila že določena med delodajalci in delavci. Ta korak je ta urad utemeljeval s tem, da bi tako povišana meza pri rudarjih v premogokopih bila nevarnost za inflacijo, ker bi potem vsi drugi delavci vsaj v rudnikih zahtevali enako visoke plače, kar bi zrušilo vse napor za ustalitev plač in vrednosti dolarja. Da bi preprečil splošni štrajk, je končno sam predsednik Truman odobril pogodbo med lastniki premogokopov in rudarskimi unijami, kar so mu seveda posebno republikanci zelo zamerili.

Z odpravo urada za stabilizacijo mezd, bodo zelo verjetno nastala po vseh državah gibanja delavcev za povišanje plač. One delavske unije, katerim je urad za stabilizacijo znižal višino mezd, ki je že bila dogovorjena med njimi in zastopniki delodajalcev, bodo sedaj zahtevale, da stopi v veljavo prvotni, svobodno sklenjeni dogovor o višini plač. Delavski voditelji že na splošno dokazujejo, da so sedanje mezde pre nizke. Statistika namreč dokazuje, da sta produktivnost in s tem tudi dohodki industrije narastli od leta 1949. dalje za približno 14%, delavske plače pa so se med tem časom zvišale le za 5 do 6%. Radi tega delavstvo upravičeno zahteva, da se mu povišajo mezde sorazmerno v isti višini, kot so se povišali dobički podjetnikom.

Industrialjski krogi so zelo kritizirali bivšo administracijo, zahtevali odpravo nadzorstva in seveda znižanje davkov. Toda vse bilance vseh industrij kažejo, da so bila zadnja leta za njo res zlata doba dobičkov. Zdaj ne bo več kak zakon oviral delavstva po zahtevi zvišanja plač, kakor se zvišuje produkcija in dobički. Vse kaže, da si bodo industrijski krogi kaj lahko še želeli nazaj urad za ustalitev plač, ki je dejansko le nje ščitil.

Glede urejanja razmer med delavstvom in podjetniki pa ostane še vedno v veljavi znani Taft-Hartleyev zakon, dokler ne bo spremenjen.

Tudi nekaj nadzorstva nad cenami še vedno ostane. Med predmeti, ki so še pod kontrolo cen, so predvsem taki, ki so bili že pred izbruhom vojne v Koreji.

Kake bodo posledice?

To je težko reči, če se bo splošno zaupanje predsednika Eisenhowerja v uvidenost industrijskih, delavskih in trgovskih krogov. Posledice se bodo kmalu pokazale. Nič kaj prijetno bi ne bilo za sedanjo vladno, če bi se radi povišanja cen in zahtev delavskih uni po zvišanju mezd zrahljala stalnost vrednosti dolarja in bi vedno bolj lezli v inflacijo.

Popolnoma pravilno je stališče, naj se država ne vtika preveč v gospodarstvo. Razne državne kontrole so kaj pogosto le velika ovira napredka in pa kotišče ogromne birokracije. Saj samo federalni tajnik za kmetijstvo vzdržuje 56,000 oseb na svoji plačilni listi, poleg tega ima 90,000 zaposnikov in svetovalec, ki so le delno plačani in pa po državah 3,600 raznih uradov, kar vse skupaj stane okrog 2 milijona dolarjev na leto. Nadzorstvo nad cenami in mezdami je zaposljevalo na tisoče oseb, ki so le pisale in pisale, delale statistike in poročila. Vse to je stalo ogromne milijone, koristilo pa ... ? Če je to ustavilo inflacijo, je imela pač zvezna država dobiček in korist od tega. Če pa vse te kontrole niso mogle ustaviti padanja dolarja in širjenje inflacije, potem je bil pa to denar vržen skozi okno.

Težko je že sedaj presoditi, ali so bili ti uradi nepotrebni in ali bo njihova ukinitve prinesla v sedanjih časih, ko smo dejansko v vojni, državi korist.

J. B.:

Prekoračili en tisoč

Vsakomur je pri tem naslovu prišlo vprašanje, česa tisoč? Zavrtkov s ponošeno obleko, ki jih pošilja Liga iz New Yorka. Pa se vsakemu vrine še drugo vprašanje, v kolikem času tisoč zavrtkov. V 15 mesecih. Sedaj pa marsikdo zmaje z glavo in pravi: malo, malo za potrebe domovine, ki so tako velike.

Obleke ne morejo nabaviti

Res je malo za velike potrebe, kakršne vladajo doma. Zlasti po obleki. Ljudje se med vojno niso mogli obleči, ker se ni dobilo. Ljudje se po vojni niso mogli obleči, ker se tudi ni dobilo. Ljudje se sedaj ne morejo obleči, ker je predrago. Jugoslavija namreč producira menda najdražjo manufakuro. Na kmetih posebno, kjer sedaj vso gotovino vzamejo za davke, si ljudje tekstilnega blaga ne morejo nabaviti. Zato imate prav, če rečete, da 1,000 zavrtkov ne pomeni nič več kakor kapljica na razbeljeno železo.

Toda če sodite, morate biti pravični in vse upoštevati. Prvič je s tem pošiljanjem ponošene obleke zaposlenih le par oseb. Drugič so pa Ligna sredstva tudi precej omejena, ker področje Ligne delavnosti je široko in pošiljanje ponošene obleke je samo majhen del njene delavnosti. Res, da so mnogi zavrtki naročeni in plačani, toda teh je manjši del in plačani so večinoma tudi samo delno, če vzamete vse stroške, ki Ligi iz tega nastajajo: lokal, oz. skladišče, material za pakiranje, poštnina.

15 centv od funta

Kadarkoli pridemo na pošto z zavrtki, se spomnim, kako drugače bi lahko bilo, če bi bila Jugoslavija 1. 1946 pristopila med države Marshallovega plana. Toda Tito je bil tedaj še z vsem srcem pri Moskvi in je ošabno odklonil to, za kar danes mora toliko moledovati. Tako imamo pač poštnino po 15c za funt namesto 6c za funt, kot jo ima n. pr. Avstrija. Iz tega vidite, koliko stane poštnina, ki redno gre preko 3 in dosega velikokrat tudi 5 dolarjev. V tej poštini je teža problema in Liga bi morala napraviti kar posebno kampanjo za poštnino, da bi mogla biti bolj "široka" pri te vrste pomoči.

Kaj naj nas priganja

Če je to malenkost za domovino in njene potrebe, je pa to veliko za zaposlene osebe. Tega seveda ne more razumeti drugi kot tak, ki sam dela zavrtke. Vso robo sortirati, sestaviti vsebino zavrtka primerno družini, lepo vložiti, da gre čim več v zavrtke, zavrtke lepo zapreti in omotati pa trdno povezati (ko je toliko pritožb v Jugoslaviji, koliko zavrtkov pride raztrganih!), potem pa opremiti s kartami oz. naslovi in peljati na vozičku toliko in toliko blokov. ... Le kdor je to delal, bo razumel, da je ta tisoč s stališča zaposlenih tudi veliko. Ni namreč to poslovna zadeva, ampak je zadeva krščanske in narodne dolžnosti. Da, velikokrat se ljudje tako radi potrkajo na "narodna prasa", toda stotino večerov žrtvovati po teži dnevnega dela, tu je pa že treba biti patriot dejanja in ne samo besede. Kristjani moramo biti ne samo v besedi ne samo v nedelji, ampak v tem da spolnujemo zapoved ljubezni tudi vse delovne dni. Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli.

Število, spol in starost članov

Rekli smo "sestaviti vsebino zavrtka primerno družini." To je včasih najtežje, ker ni prave nobenega podatka. Stopamo v temo, ugrabimo, kaj bi moglo biti in včasih zadenemo, včasih pa tudi ne. Zato bi bilo veliko vredno, če bi pri naročilih vselej bili podatki: spol in starost oseb, število vseh družinskih članov. V takem slučaju človek

stopa z neko gotovostjo, ne tava in ne tipa. Vsi, ki torej naročate zavrtke s ponošeno obleko, zapomnite si to, da sporočite ob enem z naročilom tudi število, spol in starost družinskih članov.

Za veselje in pobudo

Je pa v žrtvah tudi vedno nekaj veselja. Ne le zavest, da smo spolnili najvišjo krščansko zapoved, ki ji je sv. Pavel napisal čudoviti slavospev v prvem listu do Korinčanov (ravno danes so nam ga brali kot naš program v postu), ampak tudi pisma zahvale, ki prihajajo, ko zavitek sprejmemo, so nam v veliko veselje. Naj navedem iz poslednjega, ki je prišlo od vdove s sedmimi otroki iz kraja, kjer so bili komunisti ljudem vse požgali, ljudi same pa pogladi, ker se jim niso hoteli priključiti: "Pred par dnevi sem dobila od Vas paket, ki se Vam zanj iz srca lepo zahvalim. Ne morem Vam popisati veselja vse moje družine, ko smo paket obleke odprli. Našli pa ne le obleke, ampak še osem roževencov. Hvala za vse dobrote, ker ste meni ubogi vdovi z Vašimi darovi olajšali težave, ki jih imam vsak dan s svojo družino, kako jo prehranim in kako oblečem. Naj Vam ljubi Bog vse tisočero pollača!" — To je gotovo lepa nagrada, ki jo dobivamo že tu in ki nam poleg krščanske ljubezni daje vedno nove pobude, da nadaljujemo s tem delom.

Zahvala — nova prošnja

Vsaka zahvala stvarno pomeni že tudi novo prošnjo, včasih neizraženo, največkrat pa kar naravnost povedo, da bi še potrebovali to in ono. Toda te prošnje

Sem in tja po Pennsylvaniji

Poroča Majk

Pittsburgh, Pa. — Neko čudno lastnost sem dobil, da zdaj na stara leta silno rad čitam. Vsako tiskovino, ki jo dobim v roke si preduham po dvakrat, trikrat, pri delu o stvarih, o katerih se tu in tam piše, lastne zaključke, itd. Pa je kar nekam zanimivo to. Čas mi beži naprej, jaz ga pa lovim, a priznati moram, da zaostajam za njim.

Še v jeseni sem na Butlerju pri naši znaniki dobil več številčk chicaškega lista Prosvete. Bral sem. Ko sem jih prvič prebral sem dobil takoj pravi utis, kam ta list taco moli, kakšnega duha je. Njegova zadeva.

V par dopisih sem videl pohvalo, kako da imenitno opisuje svoj potopis neka Francka Vehar iz Tarentuma, ki se nahaja nekako 20 milj severno-vzhodno od nas. Malo mestece s kakimi 9 tisoč prebivalci. Prejšnja leta sem se večkrat vozil skozi to naselbino.

Ponovno sem bral, da vidim v tistih treh dopisih, ki so bili v tistih številkah izpod peresa "sloveče" pisateljice Vehar, kaj je ta "veleumna" pisateljica takoga napisala, da zasluži tako pohvalo. Nisem našel nič pravega. Mene je zanimal en odstavek v njenem dopisu z dne 2. dec., kjer je zapisala sama to le:

"Jaz sem bolj majhna, pa to ni nič. Saj je bila tudi moja mati bolj majhna narave. Slišala sem, da majhna žaba diše skoči kot velika. ... Jaz sem skočila kar v Ameriko, da je bilo za druge boljše, ker sem jim lahko malo pomagala."

Vsak se lahko postavi ob vsak primer, kakršnega si že sam izbere. "Mala Francka" Vehar si je zbrala žabico. Njena zadeva — njena izbira. Ker se je pa že ob žabico postavila, bi lahko še zapisala in bi dobro zadelo, da mala žabica tudi bolj glasno reglja in "svira", kakor pa kaka

šnje pa ostanejo skoro 100-odstotno nerešene Zakaj? Ker ima Liga pre malo sredstev, da bi pošljala po dva zavrtka na eno družino. Tako zahvale vse romajo v koš, namesto da bi jih vzeli v evidenco za novo pošiljatev zavrtka. To je torej že drugi "kaplja na razbeljeno železo," ker bi morali takim družinam, ki so vse izgubile, ki jim je bilo vse do tal požgano od okupatorja, velikokrat pa tudi od partizanov (Suha krajina) gotovo pomagati več kot pa samo z enim zavrtkom ponošene obleke. Naj tu pripomnim, da so v tem pogledu nekatere narodnosti bolj organizirane in bolj zavredne. Slovenci, ki se tako radi ponašamo s svojim smislom za organizacijo in s svojo krščansko in narodno zavednostjo, smo pa precej daleč zadaj.

En zavitek za post

Zato bi prišli za zaključek s predlogom, da bi se ta panoga Ligne delavnosti mogla bolj razviti. Z današnjo nedeljo stopamo v post. Ali si ne bi naložili nekaj prostovoljnega posta tudi sami. Sklenimo, da bomo vsi Slovenci, ki smo prišli sem, kaj kot D. P. in ki uživamo lepe sadove ameriške prosperitete, v letošnjem štiridesetskem postu poslali v domovini potom Lige vsaj en zavitek s ponošeno obleko. Če ga pošljemo sami, pa še tem bolje. Gre za to, da bi kot sad našega posta domovina dobila več pomoči v obleki, kot jo dobiva dosedaj. Ker hodijo zavrtki skoro redno po dva meseca, bomo s temi paketi zelo veliko pomagali domovini ravno v najtežjem času, to je pomladi. Takrat bodo res gladovoli in jim bo obleka — tudi delovna — silno potrebna. Sklenimo in izvršimo! "Zdaj pa ostane vera, upanje, ubuzen: največja med temi pa je ljubezen."

partizani in onimi, ki so pred roparji in komunističnimi hajdki branili svojo zemljo in lastnine, tu v Ameriki v gorkem zapecu. Le kar je čitala od komunistično — lažljivih kljukcev, ki so v ameriškem "naprednem" tisku objavljali lažnjiva poročila, toliko je bila informirana. Potem se je napila te "resnice" še doma od vodičev kazipotov, ki so ji to šepetali. Zdaj pa, ko se je vrnila, pa z vso zavestjo (Bog ve, če jo kaj ima!) zapiše, da so bili od "domačih izdajalcev" ubiti. Ali se je ona sama kaj o tem prepričala? Piše pa, in kvaka in rega, kakor največja "ž. . ." Tako ljudje božji, naši "naprednjaki" in "naprednjakinje" prodajajo "čisto in parvo" resnico!

Ta le zadeva "o izdajalcih" je potrebna enkrat temeljite razlage. Se sicer spominjam, da sem parkrat že čital nekaj o tem, a vendar bi bilo treba razlage o tem še več. Kajti komunistične lajne o tem hreščijo naprej in naprej, iz dneva v dan in razne žalostne papige v človeških podobah okrog "naprednih" in komunizmu naklonjenih listov to zdaj ponavljajo iz dneva v dan in sploh izmed njih noben več kakakega stavka zapisati ne zna, da ne bi v njem omenjal tudi "domačih izdajalcev."

Kako pa je s to zadevo? Kdo pa naj res zasluži to ime?

Ni še dolgo tega, sem srečal dva naša nova Amerikana in sem ju o tej zadevi poprašal. Kako pa je s tem? Kje in odkod si pa komunisti jemljejo pravico, da vas zmerjajo z izdajalci? In zakaj?

Začela sta odgovarjati na moja vprašanja in sicer tako le:

"Od kje prideta vidva?"

"Jaz sem od Dobrega polja, — jaz pa iz Belokrajine od Suhorja," sta odgovorila.

"Odkod izvirata vajini rodbini?"

"Moje oče je pripovedoval, da na našem gruntu je bil naš rod nad 200 let," je odgovoril oni iz Belokrajine. Drugi je odgovoril: "Kar je pomnil moj stari oče, ki je včasih nam to omenjal, je naša rodovina bivala na našem gruntu," je odgovoril Dobrepoljčan.

"Potem ste bili res pravi domačini, katerim ne more odrekat nihče pravice do bivanja tam."

"Kako pa se je začela bratomorna vojna med vami in partizani?"

Tedaj je začel pojasnjevati oni iz Belokrajine:

"Po naših gozdovih so se po razsulu pojavili najprvo vojaški dezertjerji, ki so se ob razsulu jugoslovanske vojske umaknili, da bi jih Nemci in Italijani ne dobili v roke in da bi jih ne utaknili bodisi v odgon, ali pa celo v svoje vrste. Prvo leto so večkrat prihajali iz gozdov in prosili živčaja, itd. Dajali smo jim ga, večkrat ga sami nismo imeli, pa smo ga le dali kolikor smo zmogli. Ampak bili so ljudje iz vseh vetrov, ki jih nismo poznali. Potem so bili vedno bolj usiljivi. Se niso zadovoljili le s kakim žitom, moko, mastjo, ali kaj takega. Zahtevali so kar prašiče, kokoši, itd. Potem smo počasi zvedeli o raznih orgijah, ki so jih uganjali po svojih skrivališčih. Med njimi so bile tudi slabe ženske. Ko je kmetom začelo že vsega zmanjkovati, so začeli prihajati kar v skupinah in oboroženi in kar s silo odvajali živino iz hlevov, jo pobijali in se z njo mastili po gozdovih. Kmetje so postali popolnoma nezavarovani. Obrnili so se za pomoč na italijanske oblasti, da naj jim čuvajo vasi, da ne bodo hodili v nje krast iz gozdov, se ti niso za to brigali. Kaj so hoteli, morali so si sami pomagati. Kmet je vzel v roke puško, če je imel, če ne vile in stražil svoj hlev, da mu ga niso nepridipravi izropali, ki so prihajali v temnih nočeh, včasih pa pri belem dnevu iz gozdov. Pogostoma so take kar na prahih postrelili partizani, ali pa jih seboj odvedli v gozdove in jih mučili. Koliko so jih

pobili pri nas okrog Suhorja! Pozneje so se vaščani organizirali v domobranec, da so v skupinah čuvali vasi in svoja domovanja pred takimi napadi." In tako dalje sta mi razlagala.

"Tako, torej niso bili to domačini?"

"Bog ve odkod so se natepli," sta odvrnila. "Po večini so bili to ljudje iz vseh raznih krajev, ki so imeli svojo vest zelo oteženo z raznimi zločini že od preje. Zato jim ni bilo move zločine uganjati nič težko."

"Torej vi, katerih rodbine so bivala po tistih zemljah in posevkih že stoletja, ste le hoteli očuvati svojo lastnino?"

"Prav tako?"

"In ker ste svoje branili in lastnino svojih potomcev, so začeli vas zato zmerjati z izdajalci?"

"Prav tako?"

— Tako sem dobil od teh dveh nekoliko pojasnila. Pri razmišljanju o tem, so se mi podili po glavi čudni pojmi. Torej tisti, ki je branil svojo lastnino pred ropi in krajo, je postal "izdajalec." Oni, ki je hodil krast in morit — pa "osvoboditelj!"

Ta je pa lepa! Ali ne?

Kaj bi ti rekel dragi čitatelj, ko bi danes se pojavili pred tvojimi vrati kaki oboroženi trem-pji, ti nastavili pištolo na prsa in bi zahtevali od tebe kar imaš? Potem bi se ti pripravil za drugič, ko bi zopet prišli, bi jih sprejel oborožen in bi skušal braniti svojo lastnino, pa bi te zato odvedli, morda ubili tebe in tvojo družino. In zato, ker bi tako branil svoje, bi za to postal "IZDAJALEC!" Kako bi ti to sprejel? Trem-pji in buni, bi pozdravili tako pravico — kako pa bi jo pa ti?

In še na to si vsak odgovoril: Kdo v resnici zasluži ime izdajalec? Ali tisti, ki zahteva pravico in isto brani, ali oni, ki povzroča krivico, krade, ropa in ubija? Kdor ima kaj pravičnega čuta v sebi, si bo znal na to pravično odgovoriti. Komur pa za pravico in resnico ni, ta pa bo po papagajsko ponavljal naprej psovke, ki jo komunisti in njim naklonjen tisk meče na patriotične in poštene slovenske ljudi.

To resnici na ljubo glede "izdajalcev" in "osvoboditeljev." Tisti, ki se danes šopirijo na oblasti v Jugoslaviji, si po krivici nadevajo in šopirijo z imenom "osvoboditelji" — in dalje po krivici mečejo psovko "izdajalec" na poštene slovenske ljudi, ki niso zakrivali nič drugega, kakor, da so se branili. Grdo je, kdor vedoma obrekuje po krivici svojega bližnjega. Kdor ima kaj spoštovanja do samega sebe, kaj takega ne počenja!

Še enkrat "halo" zbiralci znamk!

Bellflower, Calif. — Nikakor nisem pričakoval, da bi moj dopis v A. D. (v sredo, 11. feb. t. l.) našel tak odmev in odziv med cenj. bralci. Kar dobesedno preplavilo so me z naročili znamk Slovenije. Mnogi so celo naročili po več serij na enkrat. Žal mi je znamk zmanjkalo že v dveh dneh — a naročila še prihajajo. Vidim, da se moram spet javno — potem A. D. — obrniti na vse s prošnjo, naj za sedaj nikdo več na novo ne naroča teh znamk pri meni. Oni pa, ki so že naročili znamke ter poslali denar zanje, a jih še niso dobili, naj malo potrpijo. Morda se mi bo še posrečilo dobiti nekaj serij iz domovine. Če jih dobim, jih takoj pošljem tem, ki čakajo nanje. Ako jih ne bo več, pa seveda vrnem denar vsem, ki ste ga že poslali za znamke. Dal Bog, da bi mogel vsem ustreči! Lepe pozdrave vsem.

Rev. Fr. A. Pavel
 St. John Bosco School
 Bellflower, Calif.

— En aker posajen s sladkornim trsom da dve in pol tone čistega sladkorja.

J. A.

Žalostno stanje vere in Cerkev v Jugoslaviji, nadaljuje "Osservatore Romano," ni drugega kot posledica in uporaba takih izjav in načel. Zakonodajni ukrepi o veri, predpisi oblasti, pobude komunistične stranke in sindikalnih organizacij, ravnanje z mnogimi verniki in položaj, v katerem se nahajajo škofje in velik del duhovščine, kaže na tendenco, da se vera in posebej kat. Cerkev postopoma izloči.

Pred komunističnim režimom je bilo v Jugoslaviji 152 katoliških listov in 24 posebno važnih tiskarn. Danes so vsa ta podjetja v rokah države, listi pa na ta ali oni način zatrti. Katoliški tisk je zastopan v Jugoslaviji sedaj le z *Vjesnikom* v Djakovu in *Blagovestjo* v Beogradu ter *Družino* (majhnim mesečnikom v Vipavi). Toda, če bi kateri teh listov poskusil odgovoriti na smramotenja, natečevanja in bogokletstva komunističnega tiska, bi bil takoj ustavljen. Danes v Jugoslaviji sploh ni mogoče tiskati verskih knjig.

Vsi katoliški zavodi za vzgojo mladine, ki jih je bilo na stotine z mnogo deset tisoč gojencev, so zaprti. V vseh državnih šolah vseh vrst je verski pouk odpravljen, a pouk v brezbožnem materializmu je obvezen. Mnogo vzgojiteljev, ki niso poučevali in ne živeli po nauku brezboštva, je bilo odstranjenih iz šol, prav tako številni učenci, ki so hodili v cerkev. Okrog 200 duhovnikov je še vedno zaprtih, aretacije se nadaljujejo. V zadnjih letih je bilo okrog 30 duhovnikov usmrčenih zaradi dozdevne izdaje. Pismo nato opisuje gospodarski pritisk na Cerkev in duhovščino, sovražna dejanja zoper škofo, od katerih je zagrebški nadškof (sedaj kardinal) Stepinac v konfinaciji, msgr. Čule, mostarski škof je v ječi, škof Garcović iz Zadra je konfiniran, pra tako škof Nežić, ki upravlja škofije Poreč, Pulj in Pazin. Dva škofo, msgr. Vovk iz Ljubljane in msgr. Banić iz Šibenika sta bila na svojih dušnopastirskih potih dejansko napadena.

Osem duhovniških semenišč je bilo zaprtih, ostala se borijo z ogromnimi gospodarskimi težavami, ker so komunisti vse cerkveno premoženje zasegli, prostovoljne nabirke po cerkvah za vzdrževanje verskih ustanov pa prepovedali. Mala semenišča (gimnazije) v Ljubljani, Mariboru, Senju, Skoplju, in Sarajevu so zaprta in zasežena. Ne v Sloveniji, ne v Črni gori, Bosni Hercegovini, Vojvodini in Makedoniji ni nobenega malega semenišča več. Na Hrvaškem, kjer jih je še nekaj, je pa mogoče sprejemati gojenec v ta semenišča šele po petnajstem letu starosti, kar pomeni, da jih skoro sploh ni mogoče.

Nato pismo omenja prepoved kongregacij in sploh prepoved kakršnekoli katoliške organizacije v Jugoslaviji. Popisuje zapreke pri poučevanju veronauka izven cerkve, posebna dovoljenja, ki jih morajo imeti duhovniki v Sloveniji, da sploh smejo učiti katekizem in ugotavlja, da obstajajo ovire tudi pri podeljevanju zakramentov. Omenja delo in razna zborovanja za mladino ob nedeljah, da ne more v cerkev. Po cerkvah pa duhovnike in vernike nadzirajo policije. Če so kljub vsemu temu cerkve polne, to nikakor ne dokazuje, da vlada verska svoboda, marveč le, da je verski čut vernikov živ in globok.

Pismo preide na eno glavnih vprašanj: na združenja "ljudskih duhovnikov," katerih izvor je iskati v civilnih oblasteh. Duhovniki so izpostavljeni ustrahovanju, grožnjam in pa obljubam, da bodo mogli svobodneje izvrševati svoje dušnopastirske dolžnosti in bodo za to plačani, če se pridružijo takim društvom. Če se ne pridružijo, so težko ovirani v svoji službi, nekateri sploh ne morejo na fare, kamor jih je škof poslal. Duhovniki, ki vodijo ta združenja po komunističnih navodilih, so čisto v navzkrižju z vero in cerkveno pokorščino; to so stvari, ki so povzročile ukrepe v smislu kanona. Pri zborovanjih je navzoča policija in politične osebe se vmešavajo v delo. Pri razpravah se javno in odkrito blati delo škofov in tudi same Cerkve. Ta združenja so naravnost povezana z "Ljudsko fronto" in po tej s komunistično partijo.

Tako stanje stvari mora škofo zanimati, posebno še zato, ker težko moti cerkveno disciplino in ustvarja nevarnost razkola med duhovščino in hierarhijo. Pravila teh združenj ne jamčijo dovolj za spoštovanje in pokorščino nasproti škofijski oblasti. Značaj dolžnosti, ki vežejo duhovnike s škofi in obojne s svetlo stolic, so dovolj znane iz Codex Juris Canonici.

J. B.:

Volk dlako menja ne čudi!

(Sprememba taktike proti kmetu).

Splošno, vsaj tu v Ameriki, stojimo pod vtisom, da je komunizem v svoji borbi proti kmetu za socializacijo kmetijstva popustil in da je ta pritisk na kmeta prenehal. Zakaj to? To je uspeh spretnosti komunistične propagande, ki je znala v inozemstvu ustvariti ta vtis. — S čim? Ni več obveznih odkupov kmetijskih pridelkov, ampak je trg tudi za kmetijske pridelke navidezno postavljen na zakon ponudbe in povpraševanja. Zunanji svet pa pri tem pozablja, da sploh ni več zasebne trgovine, temveč so vsa trgovska podjetja podpržavljena, torej tudi vsa trgovina s kmetijskimi pridelki. Torej ima dejansko vlada v rokah cene, ker le po njenih odredbah se morajo ravnati državna trgovska podjetja za odkup kmetijskih pridelkov. In v čem še? Veliko število kmetijskih delovnih zadrug so razpustili, vsaj v Sloveniji in drugod, kjer so bile te zadruge pasivne in so delale z izgubo. In še tretje daje ta videz ublažitev: ne beremo več toliko v časopisih o preganjanju kmetov s kazenskim sodiščem, zaradi sabotaže, spekulacije in podobnih zločinov.

Cilj ostane isti

Ali so komunisti res popustili? Navidezno le, a v resnici ne. Treba je malo bolj poznati in tudi redno zasledovati komunistično taktiko, da je mogoče spoznati, zakaj in v čem so spremenili svoje delo napram kmetu. Komunisti vozijo stalno naprej — k cilju. Ni važno, ali vozijo bolj hitro ali bolj počasi; ni važno, ali menjajo konje ali menjajo voz; ni naposled važno, ali vzamejo drugo pot, ki jih bo pa ravno tako vodila — k socializaciji.

Skupščina zadrugnikov in kongres stranke

Dve stvari sta važni v poslednjem času: zborovanje Glavne zadrugne zveze v Beogradu — (8. — 10. okt.) in VI. kongres komunistične stranke (KPJ) v Zagrebu (2. — 7. nov. 1952). Ta zborovanja so bila za spoznanje razmerja komunistov do kmeta najvažnejša. Če preštudiramo govore veličin na teh zborovanjih, če še pregledamo resolucije, bomo najbolj videli, kako so novi načrti komunistov glede kmeta in njegovega gospodarstva.

Skupščina

Na zborovanju Glavne zadrugne zveze je govoril sam predsednik zveze Moma Marković. Ostro je grajal napake, ki so se doslej delale pri kmetijskih delovnih zadrugah. Poglejmo samo kratko nekaj njegovih ugotovitev oz. ugotovljenih napak.

Zadrugnikom, ki so vnesli svojo zemljo v zadrugo v zakup, se ni izplačevala zakupnina, čeprav tako velja zakon o zadrugah in pravila. Zadrugniki vnesajo pri vstopu v zadrugo svoj inventar, živi in mrtvi, ki ga zadruga prevzame na podlagi cenitve. Toda zadruge odškodnine za inventar niso izplačevale, dasi bi to morale po zakonu in pravilih. — Zadrugna zemlja se mora arondirati ali zaokrožiti v eno veliko skupno površino, da se more uspešno obdelovati s stroji. Arondacije se niso izva-

Končno pismo svete stolice naštevajo osnovne pravice katoliške Cerkev, ki se jim ne more odpovedati; krivo tolmačenje teh pravic od strani jugoslovanske vlade je vzrok, da ne pride do sporazuma med vlado in svetlo stolic.

Te pravice, kakor so našteje v pismu, bomo priobčili prihodnjič *dobešedno* v posebnem članku.

jale, kot bi bilo potrebno. — Zadrugna skupnost ima dolžnost, da starim, onemoglim kmetom, ki ne morejo več delati, pa so vso zemljo vnesli v zadrugo, da je potrebno preskrbo. Zadruga tega niso storile. — Prestrogo so se izvajale določbe o ohišnici, ki jo sme obdržati družina, ki vstopi v zadrugo, kar je seveda odbijalo druge družine. Zato je treba določbe glede ohišnice izpremeniti, da bo kmet mogel iti v zadrugo tudi samo z delom svoje zemlje. — Pomoč višjih instanc, zlasti okrajnih zadrugnih zvez in okrajnih odborov je potrebna, toda ta pomoč ne sme postati birokratsko vmešavanje v zadrugne zadeve in kratenje svobode podrejenim kmetijskim delovnim zadrugam. — Nedemokracija in birokratičnost se kar vse vprek očita zvežam in oblastim. Tak birokratizem je tudi to, da morajo imeti vse zadruge popolnoma enaka pravila, namesto da si zadrugniki sami sklenejo svoja pravila, ki naj odgovarjajo njihovim razmeram in potrebam. — Zanimivo. Toli-ko napak in prestopkov, ali niti enega slučajja ni, da bi bili komunistični oblastniki ali nadrejeni zveza bili poklicani na odgovornost. To najhče pove, da je vse samo bobnanje za javnost, a da bo v resnici v glavnem ostalo pri starem.

Tudi sam predsednik je ponovil stari očitke, da so člani sili-lik vstopu v zadrugo z "administrativnimi merami", da torej zadrugniki niso vstopali svobodno, ampak na pritisk ali z davki ali s pretiranim obveznim odkupom in slično.

Resolucije

V skladu s tem naštevanjem napak in postopkov proti pravilom in zakonu je bila sklenjena vrsta resolucij, ki zahtevajo odpravo teh napak, zlasti pa nedemokratskega in birokratskega vmešavanja v zadruge. Tudi sprememba zakona so zahtevali tako zlasti glede ohišnice, glede vnosa zemlje v zadrugo, glede delitve dohodka ne samo po delu, ampak tudi po tem, ali je zadrugnik vnesel v zadrugo tudi zemljo (zakupnina). Glede izključevanja zadrugnikov iz zadruge je bilo sklenjeno, da jih zaradi prošanj za izstop še ni treba izključevati, zaradi "kolebanja".

Glavna zadrugna zveza, kot vidimo, ni šla na globoko, ampak vzame stanje, kakršno je, in zahteva samo vrsto popravil ali izboljšanj. Med resolucijami je tudi zahteva po "omastovanju" kmetijskih delovnih zadrug "v gospodarsko razvitih kmetijskih rajonih".

VI. kongres kom. stranke

Drugače je bilo na VI. kongresu komun. stranke (na kongresu so sklenili, da se stranka odslej imenuje Zveza komunistov v Jugoslaviji). Na kongresu sta nastopila z referati o socializaciji kmetijstva dva visoka funkcionarja stranke: dr. VI. Bakarić, predsednik L. R. Hrvatske, in Mialko Todorović, predsednik gospodarskega sveta LKJ.

Oba sta bila složna v tem, da so se delale doslej napake pri kmetijskih delovnih zadrugah (KDZ) in zaradi teh napak ni šlo z zadrugami naprej kot so pričakovali. Popolnoma nasprot-

Kdorkoli bi kjerkoli še dopedoval svetu, da vlada v Jugoslaviji verska svoboda, in kdorkoli bi bil še v dvomih, ali imajo prav oni, ki trdijo, da te svobode ni, tu je sedaj uradna izjava Vatikana, ki ji gre nesporna verodostojnost. Pravda o tem je sedaj rešena z najmerodajnejšega mesta in rešitev velja za ves resnicoljubni svet.

na sta si pa glede bodočnosti v socializaciji kmetijstva. Naj tu pripomnimo, da je bil v začetku (1948 do 1950) izvedenec za socializacijo kmetijstva E. Kardić, ki je pa sedanji zunanji minister in v vprašanjih zadrugništva potisnjen v stran.

Bakarić

Najbolj zanimiv je v svojih mislih Bakarić. Mož pove, da so kmetje nad zadrugami razočarani, ker niso dale tega, kar so pričakovali in kar bi bile morale dati. In zakaj niso mogle tega nuditi kmetom? Ker so se držale *malokmetijske* proizvodnje. Načne pa velike probleme, s katerimi se doslej izglela, niti stranka ni pečala, ki so pa ozko povezani z vprašanjem socializacije kmetijstva.

Izhod zanj je teza, da gre socializacija povsod za tem, da razvije produktivne sile, da poveča produktivnost dela. To velja tudi za kmetijske delovne zadruge. Toda zadruge tega niso vršile. Zato je bila s tega vidika kmetijska delovna zadruga reakcionarna.

Da ima trdno bazo, opira svoje mnenje na Lenina, ki je glede razvoja kmetijstva zastopal "amerikansko pot", da je namreč treba v Rusiji veleposestva knezov in državne domene razdeliti med kmete, ne pa napraviti iz njih sistem novih velikih "pruskih kapitalističnih gospodarstev, ker tak sistem za dolgo podaljša kabalo, podložništvo in kmetско siromaštvo". *Kmetijski sistem pa ravno pospešuje razvoj produktivnih sil, kar je cilj komunizma.* Za razmere v Jugoslaviji so bili kolhozi pruska pot.

Jedro problema razloži s primerom kmetijskih delovnih zadrug na Hrvaškem. Tam pride na 100 ha zadrugne zemlje 53 za delo sposobnih zadrugnikov. V Ameriki pa obdelata 100 ha zemlje dva človeka. Kaj sledi iz tega? Ogromna razlika v dohodkih iz kmetijskega dela med Ameriko in Jugoslavijo. Če torej ostanemo pri sistemu, kot ga imajo kmetijske delovne zadruge danes, ne more biti dohodek za zadrugnika velik in ima celo tendenco, da se zmanjšuje. Dohodek zadrugnikov pri socializiranem gospodarstvu pa bo velik le, ako bo delovnih sil malo, kar ravno omogoča mehanizacija. *Z razstočo mehanizacijo mora nujno rasti odvisna delovna sila, s čemer pa kmetijske delovne zadruge doslej niso računale.*

Kaj se je dogajalo? Da zaposlijo vse za delo sposobne zadrugnike, so delovne zadruge na Hrvaškem gojile koruzo namesto pšenice, čeprav je nizka v ceni in daje nizek dohodek. Zakaj? "Zato," ker zaposlujejo mnogo ljudi." Moralo je namreč imeti zaposlitev 53 dela sposobnih zadrugnikov na 100 ha zemlje. Zato postavlja Bakarić problem kmetijskih delovnih zadrug takole: "Morajo se kmetijske delovne zadrugne brigate, da zadrugniki dobijo zaposlitev kakor v zadrugi tako v industriji in v drugem družabnem razvoju bodoče komun., v kateri bodo sodelovali." Mehanizacija torej nalaga kmetijskim delovnim zadrugam dolžnost, da z mehanizacijo po eni strani osvobodijo vedno več delovnih sil, da pa na drugi strani istočasno

za te odvisne sile iščejo novih zaposlitev ali izven zadrug v industriji ali pa v obrtno - industrijski delavnosti, ki jo podvzemajo same zadruge. S tako obrtno - industrijsko delavnostjo poskušajo že tudi kolhozi v Sovjetski zvezi, dasi imajo ti kolhozi še v znatni meri značaj malokmetijske proizvodnje.

Težave naj reši komun

Tako Bakarić obsodi kmetijsko delavno zadrugo, da je imela temeljno napako: malokmetijsko proizvodnjo, proti kateri so se komunisti vedno borili. Zato predvideva novo kmetijsko delovno zadrugo kot instrument socializacije kmetijstva. Gleda pa v bodočnosti vse naloge na plečih komun., ki jo mora izoblikovati čimprej komunistična stranka. Začasno pa se je treba zadovoljiti s splošno kmetijsko zadrugo, ki naj bo posrednik med kmetijsko delovno zadrugo in med komun. Če bo nova kmetijska delovna zadruga toliko mehanizirana, da bo zadostovalo za 100 ha 6-13 za delo sposobnih zadrugnikov, bo za komun. vendarle velik problem, kajti najti zaposlitev za 47 ali vsaj 40 oseb, ki jih bo mehanizacija osvobodila, ne bo lahko. Pri 1 in pol milijona ha orne površine, bi šlo za milijone ljudi.

Bakarić gotovo bolj jasno gleda na problem socializacije kmetijstva, kot pa je gledal Kardić. Iz njegovega razlaganja so mogli komunisti na kongresu — kolikor toliko bistro — videti, da se je doslej delala s kmetijskimi zadrugami velika napaka in dosti jasno je Bakarić nakazal velike probleme:

1. Problem kmetijskih delovnih zadrug je v razvoju produktivnih sil, ne pa v golem naganjanju kmetov v zadruge. Dokler kmetijske delovne zadruge niso v stanju, da z zadostnimi sredstvi mehanizacije dvigajo proizvodne sile in s tem povečujejo dohodke zadrugnikov, dotlej ne odgovarjajo svojemu namenu in socializaciji le diskreditirajo v očeh kmetov.

2. Razvoj proizvodnih sil pa pri isti površini osvobaja nove in nove delovne moči, ki jim je drugod treba iskati zaslužka oz. zaposlitve. Pri popolni mehanizaciji bi pri kmetijskem delu ostal le majhen procent sil, ki so danes tam zaposlene.

3. Zaradi velikega problema, kje zaposliti vse te osvobojene delavce, pa ni mogoča socializacija kar čez noč, kot so jo hoteli komunisti po svojih sklepih v l. 1949, ampak mora in more iti le polagoma, le organsko, kakor se bo razvijalo vse ostalo gospodarstvo, da bo mogoče sprejemati milijone delavcev, ki bi jih razvoj produktivnih sil osvobodil od kmetijskega dela.

Dr. Bakarić ima torej za sedaj v vidu Splošno kmetijsko zadrugo, ki naj vodi socializacijo postopoma, kot bo mogla dobiti sredstva za mehanizacijo. Medtem bo seveda tudi komun. vršila svoje delo in kot nekak deus ex machina pomagala iz zagate, v katero komunizem nujno zaide zaradi težav s socializacijo kmetijstva.

Todorović gleda dagače

Mialko Todorović pa je drugačnega mnenja o socializaciji. On meni, da mora industrija rešiti to nalogo, "ker je visoko razvita industrija prevzela že mnoge procese kmetijske proizvodnje iz rok kmetov." — Kajti socialistična industrija je sposobna, da prodira v kmetijski sektor in proizvaja vse od primarnih sirovin do finalnih proizvodov, ne da bi bil pri tem potreben zadrugni okvir in počasna rast.

Blagovna proizvodnja

Po njegovem je vse odvisno samo od tega, da postane kmetijska proizvodnja *blagovna proizvodnja*, to je, da dela bolj in bolj le za trg. Torej proizvodnja mora postati tržna. Napram upiranju kmetov pokaže na to,

da je mogoče zagotoviti premoč nad individualnim kmetom s sledečimi sredstvi:

a/S pomočjo kredita, ker dejanska centralizacija zemljiške posesti se vrši v rokah hipotekarnih upnikov za hrbtno formalnih lastnikov.

b/S pomočjo prometa in industrije, ki sta sposobna, da komercializirata kmetstvo proizvodnjo, jo spreminita v blagovno proizvodnjo — za trg.

c/S pomočjo socialistične industrije, ki prodira v kmetijstvo tudi mimo ali proti volji kmetov. "Ko dovršimo ključne objekte in uravnavesimo plačilno bilanco, moremo neomejeno privatno lastnino skrbiti na minimum."

To rezoniranje Todorovića ne drži, ker ne gre za lastnino, ampak gre za produkcijo v kmetijstvu. Lastnino odpravi komunizem z enim zakonom preko noči, kakor je izvršil "nacionalizacija" trgovine in industrije. Ne more pa tega s kmetso produkcijo. Tu doslej ni prodrl dalje kot 30% celokupne produkcije, dasi je v najrodovitnejši pokrajini v Vojvodini, že 48% zemlje v kmet. delovnih zadrugah.

Equaliziranje — diferenciranje

Todorović polemizira proti tendenci "srednjačenja," ki gre za tem, da bi se z dvigom malih in znižanjem večjih kmetov izvršila neka equalizacija vseh kmetov na enotni ekonomski višini. On je nasprotno za diferenciacijo, ker ravno boljše kmetije dajo veliko več tržnih viškov kot male in ker diferenciacija sedaj ni nevarna, kot je bila v dobi kapitalizma, ker je v ozadju socialistična država, v kateri imajo oporo vsi delovni kmetje.

Zaključek

Skupščina Glavne zadrugne

Protihrvatski in protisrbski histerizem

Je nekaj ljudi med nami, ki nočejo ničesar slišati o Hrvatih. S Hrvati ne bi sodelovali za nobeno ceno. O njih vedo samo slabe stvari. Kar smo Slovenci slabega doživeli v zgodovini, vsega naj bi bili krivi Hrvati — od turških časov pa do Josipa Broza-Tita.

So pa zopet drugi, ki bruhajo ogenj in žveplo na Srbe. Njih geslo je: S Srbi nikdar več; izmognjavali so nas dobrih dvajset let, sedaj se pa ne damo več. V isti sapi pa so tisti, ki gojijo to nerazpoloženje bodisi do Hrvatov bodisi do Srbov, pripravljati iti v kakršnokoli državno ali meddržavno zvezo z Italijani, z Nemci, z Madžari in Bog ve s kom še. Ni sicer mnogo teh oznanjevalcev sovraštva, vendar je prav, če posvetimo temu vprašanju nekaj vrstic.

Strogo je treba ločiti med narodom in posameznimi člani tega naroda, ali celo režimi, ki temu narodu vladajo ali so vladali. Vsak narod in vsaka država je imela, ima in bo še imela slabe in dobre politike ter dobre in slabe režime. Ljudstvo naevadno niti ne pozna delovanja teh politikov in režimov. Torej, če je po načelih demokracije ljudstvo moralno odgovorno za delovanje svojih predstavnikov. Kdor pa pozna vsaj sto let politične zgodovine na našem slovanskem jugu in neprestane borbe za svobodo in zato pomikanje sredstev in časa za izobrazbo in gospodarski dvig dežele, ta bo vedel, da temu ljudstvu ne moremo pripisovati nobene krivde za eno ali drugo krivico, ki so jo napravili njegovi predstavniki.

Spomnimo se, kako prisrčne vezi so vezale Slovence s Hrvati in Srbi še pred prvo svetovno vojno: s kakšno simpatijo so spremljali Slovenci srbske napore v balkanski vojni in s kakšnim sočustvovanjem njihovo pot čez albanske gore v prvi svetovni vojni. Celotno knjigo bi se dalo napisati o prisrčnih odnosih med Slovenci in Hrvati, o medsebojnih stikih, skupnih

zveze je ostala samo na površini problema in se zadovolji samo z nekimi izboljšanimi kmet. delovnih zadrug. — Mialko Todorović smatra, da bo mogla problem socializacije reševati socialistična industrija brez zadrugnega okvira in ne oziraje se na dobro ali slabo voljo kmetov. — V jedro problema je šel Bakarić in pokazal, kakšne druge probleme izziva socializacija kmetijstva, ne da bi se spuščal globlje v njih reševanje. Zato se zadovolji s tem, da pokaže na neobhodnost komun. Sledi pa iz njegovih izjav jasno tole:

1) Kmet. delovne zadruge niso imele pogojev: sredstev za mehanizacijo in arondiranih površin. — Niso pa tudi izpolnile pričakovanj kmetov, ker niso povečale dohodkov zadrugnikov. Ostale so pri malokmetijski proizvodnji in zato pri nizkih dohodkih za člane.

2) Novo kmetijsko del. zadrugo bo treba pripraviti z zadostnimi sredstvi za mehanizacijo, ki bodo omogočila višje dohodke zadrugnikov, in z vzgojo zadrugnikov v socialističnem duhu za omogočenje dela komun.

3) Ker razvoj produktivnih sil osvobaja velik odstotek delovnih sil od kmetijskega dela (računati se mora s 75-88%), je treba za te delovne sile najti zaposlitev drugod — izven kmetijstva.

4) Iz tega pa sledi, da bo mogla socializacija napredovati le polagoma, kakor bodo na razpolago sredstva za mehanizacijo in kakor bodo druge panoge sposobne sprejemati osvobojeno delovno silo s kmetov. Možen bo le organski napredek v skladu z drugimi panogami.

5) Zato je težišče začasno splošna kmetijska zadruga, ki naj sukcesivno pripravlja vse pogoje za novo KDZ.

Resnično ni prav nobenega razloga za protihrvatski in protisrbski histerizem, ki ga nekateri med nami uganjajo. Nobenega razloga ni, pa tudi nekrščansko je to propagiranje sovraštva, da ne govorimo o tem, kako je tudi politično nemodro. Smo namreč sosedje, smo bratje po duhu in jeziku, obdani okoli in okoli od grabežljivih volkov.

Naj nas ne razdvaja to, kar so slabi politiki in režimi slabega napravili. Hrvatski in srbski narod sta v svojem bistvu dobra in nam Slovencem naklonjena. To naklonjenost jima bratsko vračamo, kjerkoli in kadar koli imamo priliko. — Sm. R.

Tito bo dal podporo Petru?

"Newsweek" prinaša v številki z dne 23. februarja vest, da bo Tito v času njegovega obiska vljudno zagotovil, naj da bivšem jugoslovanskemu obubožanemu kralju Petru II. podporo. Tito je baje voljan to storiti, kot poročila isti vir.

Na vsak način bi bilo zanimivo vedeti, kdo bo tisti, ki bo Tito za to podporo zagotovil. To namreč iz poročila ni razvidno.

Zadruge na Primorskem

Letos nameravajo goriški zadrugniki reorganizirati delovne zadruge. Od 40 delovnih zadrug na Goriškem jih ima samo 15 potrebne pogoje za nadaljni obstoj. Zato so sklenili, da bodo vse razen teh 15 vključili v druge kmetijske zadruge, da bi jih rešili propasti.

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

Marsikje se stare slikarje Bohinjskem jezeru in v Žeovnici. Drugih cerkvenih del se nam je le malo ohranilo. Večje gotске cerkve so imele oltarje na krila z glavnim kipom v sredi, nad katerim se je dvigal lep nastavek s kipi, stolpci in baldahinom, manjše cerkve pa le preprosto omarico s kipom dotičnega svetnika. Lep krilni oltar je imela stara šenklaška stolnica v Ljubljani, kate-rega pa so podrli, ko so leta 1705. sezidali novo cerkev. Oltar v obliki omarice se je še ohranil v Gostecih (sedaj je v ljubljanskem muzeju). Lepe gotске rezbarije, predstavljajoče prizore iz življenja sv. Heme, imamo v škofijski cerkvi v Krki na Koroškem. Mnogo preprostejša je rezbarija iz Bele Peči, ki predstavlja Marijino smrt in je nekdanja menda služila gotskemu oltarju v okrasek. Po vsej priliki je ta umetniško delo skromnega domačega podobarja. Na štajerskem so se ohranili pri podružnici sv. Jošta (župnija Šmartin za Dreto) ostanki gotških oltarnih nastavkov, ki predstavljajo dogodke iz življenja sv. Erharda in v Čadramu nekateri zanimivi gotški kipi.

Izmed umetnin svetnega značaja, naj omenim tu le staro ljubljansko mestno hišo (rotovž), ki so jo začeli zidati leta 1484. Stala je na mestu sedanjega rotovža. Postavil jo je ljubljanski stavbenik Peter Bezljaj. Iz popisa te zanimive stare stavbe posnamemo, da je bila hiša 12 korakov dolga in bila zidana na močnem podstavku. Na pročelju je uporabil slikar Anton Gerizi (Jerič?) dvanaest Sibil. Med dvema oknom je bila velika slika "pravičnosti", katero je predstavljala ženska sedeča na prestolu in obdana od svetovalcev.

(Dalje prihodnjič)

JOSIP JURČIČ:

Sosedov sin

"Kaj je?" vpraša deklica.

"Prstan, ki si mi ga dala, ko sva edenkrat v semenj šla. Tvoje mati prav govore, jaz se ti moram umekniti, daleč, daleč stran!"

"Kaj boš?"

"Na vojsko šel, po svetu — nikdar ne pridem več v to vas!"

"Ne, za Boga ne! Na prstan nazaj, jaz ga ne vzamem."

"Imej ga! daj ga družemu, jaz ga ne smem imeti!"

"Če ga ne vzameš nazaj, vržem skozi okno v travo, naj se izgubi v zemlji za vselej! Nikdar ne bom več vesela. Iz moje roke ne bo nikoli nihče ni tega ni drugega prejel, samo ti! — Češ?" — In Stefan zopet vzame prstanek nazaj.

XI.

Pred pustom, ob času splošnih ženitovanj, jeli so se zopet bolj pogosto snubači shajati v Smrekarjevo hišo. Povpraševal je zopet Pogreznikov Peter, oglasil se je županov sin iz bližnje fare in več drugih bogatih kmetijskih sinov se je prišlo ponujati za zeta.

A najiminennejši je bil in največ govorce je napravil mlad, bogat usnjak, ki se je bil naselel v veliki hiši pri cesti. Nosil se je po mestno, opravljen je bil po gosposki, govoril je več jezikov, bil je lep, sladkih besedi, krotak, pohleven in priazen, da ga je vse hvalilo. Govoril je posebno rad z materjo Smrekarico ter se jej tako prikupil, da bi bila naravnost dala hčer. Zanj je bilo uže zanimljivo in častno, da bi njena hči dobila moža, ki je bil bogat in učen, gosposki in zveden po svetu.

"Naša Franicka se mora zdaj precej močiti, dokler je mlada. Kadar bo uže bolj v letih, ne bo več tako," reče mati Smrekarica možu Antonu, ko sta bila nekdanj sama v hiši ter je ona nekaj šivala, on pa s pipo v ustih gori in doli hodil.

"Nnu, naj se, jaz ne branim," odgovori Anton.

"Dobiti mora moža, ki jo bo rad imel in ki naju ne bo zaničeval na starost — takega, ki ima dobro naruro."

"Saj babe imate nos tudi dober, le izberite ga," reče Anton.

"Pogreznikov sin je preskop, pretrd. Taki niso pridni."

"Ne? Zapravljivi so pridni in mekuži, kaj li?"

"Vrbiščakov sin bi k hiši prinesel denarja, ki pravijo, da ni ves po pravici dobljen; poleg bi ne bilo božjega imena pri hiši," šteje mati dalje.

"Ljudje vsacega obrekajo, kdor kaj ima."

"Jeličev ni delaven; nič ga ne hvalijo ljudje."

"Nu, kateri bi pa bil tebi po glavi, kateri?" vpraša Anton ter stopi pred njo.

"Tak, ki bo naju na starost v čislil imel."

"In kateri je tak?"

"Ta usnjak Lovrenič," odgovori ženica.

Anton se zasmeje in gre zopet dvakrat gori in doli.

"Tedaj ta ti godi?" vpraša.

"Dober človek je, mehkega srca in zna s človekom izpregovoriti," reče mati.

"Kaj pa dekle? Kaj pravi? Ali je tudi njej v srce sedel, kakor tebi?"

"Ničesa ne reče, pa mislim, da bi ga vzela."

"Jaz mislim, da je pametnejša od tebe in da ga neče" — odgovori mož. — "Le poslušaj me, stara, jaz tudi ne staviš nanj toliko, kolikor ti. Denar je lepa reč, ali denar je od danes do jutri. Kupčija je dobra, ali nesreča se lahko pripeti. Le kdor

zna delati, kdor zna vsako stvar v roko prijeti, ta je trden na svetu. Saj veš, da bi jaz rad zeta vzel sem na dom, rajši nego dekleta drugam dajal."

"Saj nam na izbiri stavi, ali jo k sebi vzame, ali se pa k nam priženi, kar češ."

"Na mojem domu je treba kmeta. Tacega jaz nečem, da bi v gosposki suknji okoli hiše hlačal, pa da bi ga ljudje vikali in bi še jaz ne mogel govoriti z njim, kakor z vsakim človekom. Pojdite mi v kraj z gospostvom! Moj oče je bil kmet in zet moj bo kmet; kdor poleg česa drugega prinese najprej trdno delavno roko, kdor se bo v ponedeljek drugače oblačil nego v nedeljo, tak pride pod mojo streho, pa je amen besedij!"

"Smrekarja je kmetstvo postavilo, kaj ne? Iz zemlje si stotine denarja izril!" reče žena zabavljivo.

"Baba, ti govoriš, kakor veš. Kmetstvo ne redi, ali pošteno živi; drži se ga, kdor ga imaš. Iz dežja je dobro, če ima človek kam pod streho pribežati. Pri trgovini človek kolne, pri kmetstvu pa moli. Smrekar je znal kleti in moliti, in zato se je postavil, baba!"

"Tako rajši vzameš tacega, ki ti bo na starost v zobe gledal?"

"Jaz svojega zeta ne bom nikoli ničesa prosil, če Bog da. Po-vedal sem ti, da ga nečem, ki bi v petek suknjo nosil in bi ga starci vikali. Melči!"

Ni se dalo več govoriti o tem ženinu. Vsi drugi niso bili materi po volji, hči se ni hotela oglašiti za nobenega, katerega bi oče bil rad imel; predpust je minil. Ljudje, ki so pričakovali ženitovanja pri Smrekarji, zmotili so se tudi to zimo. Snubači so bili ali razžaljeni ali žalostni, in vse je ostalo, kakor je bilo.

XII.

Sneg je skopnel, pomlad je prišla, pšenica po polji je zelenela, rastla, v klasje se vretenila ter naposled orumenjela, bila požeta in omlačena. Smrekarjev Anton je je imel v vrečah dva visoko nadeta voza pred vežo. Namenjen je iti v mesto na trg.

"Janez je bolan, ne bo mogel iti s teboj; koga drugega dobiš," reče mati Smrekarica, gledaje, kako mož na vozu po vrečah hodeč tu in tam kaj popravlja in prelega.

"Vrag še take halpce!" — zahudi se Anton — "kadar ga je treba, pa je kilav. Koga čem dobiti? Povedi mi človeka, da bi mu bilo upati."

"Glej, tam-le gre Brašnarjev Stefan. Vprašaj ga, morebiti on utegne z ednim vozom iti, z ednim pojdeš pa sam."

"Ta bi bil dober. — Stefan, stopi malo sem, stopi!" Stefan se približa. Smrekarjev Anton izvleče mehur tobaka iz žepa ter mu ga ponudi z voza: "Na, natlači!"

Stefanu se malo čudno zdi, da je Smrekar denes tako priazen in mu tobaka ponuja.

"Pojdete še nocoj?" vpraša Smrekarja, ko pipo zažge.

"Do polu poti bi še nocoj rad šel, pa hlapec mi je zbolel. Kaj boš pa ti, kaj kmetoval?"

"Nimam ničesa posebnega, postal sem uže, kar je bilo velikega."

"Utegneš dva dni z domu iti?"

"Da bi z Vami šel namesti hlapca? Zakaj ne, rad, če hočete," odgovori Stefan.

"Prav je. Stradal ne boš po poti niti žeje trpel, kadar boš vozil z menoj; za drugo uže narediva, da bo prav."

"Čez koliko časa se bo treba odpraviti?"

"V mraku zapreževa. Le pojdi zdaj domov in preskrbi, kar imaš, ter potem k meni pridi, da kaj ugrižka dobiva, pa da grlo splakneva, predno poženava," reče Anton.

Ko je solnce zašlo, bili so v oba voza po trije in trije konji napreženi. Smrekar zamaje z dolzim hičem, konji se upro in kolesa se začno premikati po tiru. Mati Smrekarica, ki je s praga za vozema gledala, reče, da Stefanu, ki je s poslednjim vozom šel, bič in vajeti prav lepo prisojajo, in da bi bil čeden voznik na vsaki veliki cesti.

MALI OGLASI

NAPRODAJ
ICE CREAM PARLOR and
SANDWICH SHOPPE

v poslojpu Slov. nar. doma na St. Clair Ave. in 65. ceste.

Kompletno z vsem inventarjem: soda fountain, steklene omare, zmrazovalnik (freezer), pregrade (booths), mize, stoli. — Prodaja vse vrste sladoleda, sladkarije, cigare in cigarete, mehke pijače, voščilne karte, prigrizke in lahka topla kosila.

Zgorej stanovanje 4 sob — neobvezno.

Idealna priložnost za dobro kupčijo!

NAPRODAJ

na E. 148. cesti v bližini Lake Shore Blvd. hiša za dve družini. Spodaj 5 sob in zgorej 5 sob. Možna vselitev v spodnje stanovanje TAKOJ. — Zelo dober nakup — \$15,500.

KOVAC REALTY
960 East 185th Street
KENmore 1-5030

(41)

Pohištvo naprodaj

Prodam zofo in tapetiran stol za dnevno sobo, pralni stroj, velik radio aparat in visok otroški stolček. Vse je v dobrem stanju, čisto in poeni. Kličite UT 1-3936. — (38)

Trgovska prilika

D-1 in D-2 restavracija in gostilna, vse moderno in vsa nova oprema. Se mora prodati radi bolezn. Proda se za eno tretjino originalne cene. Dober promet, v industrijski okolici. Kličite MU 1-9740 ali vprašajte za Mr. Nickels ni 1091 Ivanhoe Rd. (37)

Izredna prilika

za možkega, kateri bi rad zaslužil \$6000 ali več na leto. Mora govoriti angleško in slovensko, čeden, mehanično naklonjen in izkušen v prodaji na drobno. Mora biti pripravljen se učiti in pridno delati. To je stalno delo in izredna bodočnost. Za pojasnila kličite W. F. Hann and Son, MU 1-4200 in vprašajte za L. G. Planinc, 15533 Euclid Ave. (39)

Ženske dobijo delo

TAPCO
Coit Rd. tovarna

IMA DELO ZA ŽENSKO
ZA ČIŠČENJE URADOV

za 2. šift od
4:30 pop. do 12:30 zj.

Visoka plača od ure in dobri delovni pogoji

Prosimo prinesite izkaz državljanstva

THOMPSON
PRODUCTS, INC.

12818 COIT RD.
(C.T.S. bus No. 36)

(38)

Hišno delo

Vdova, sama, želi žensko za splošno hišno delo in da bi tam stanovala. Plača \$30.00 na teden. Za več pojasnila kličite FA 1-1615. (37)

Moški dobijo delo

Assemblers
NI POTREBNO NOBENE

PREJŠNJE

PREIZKUŠNJE

TUDI IZKUŠENI

Metal Finishers

Gas and Arc
Welders

Paint Sprayers

Torch Solderers

Trimmers

Morajo biti pripravljeni delati
1. in 2. šift

SPREJEMAMO PROŠNJE

za zgornja dela od možkih, katere zanjima delati v produkciji "station wagon in panel truck bodies". Začetna plača od ure je okrog \$1.75 vstevši dodatka za življenske potrebščine.

DELAJSKE PODPORE

Pokojnina, zavarovalnina, bolniška podpora, plačane počitnice, plačani prazniki.

Oglasite se v našem

Employment uradu

8 zj. do 7 zv. dnevno

izvzemši nedelje

FISHER BODY

(Euclid Plant)

DIVISION OF

GENERAL MOTORS

CORPORATION

20001 Euclid Ave.

Euclid, Ohio

(41)

POZOR!

Katerega zanima zaslužiti \$150 na teden, ima avto in govori angleško in slovensko naj piše na
AIR-WAY BRANCHES
324 Caxton Bldg.
812 Huron Rd.

(38)

DIEMAKERS

Za srednje in velike dies
TOOLROOM ENGINE
LATHE OPERATORS
MACHINE REPAIRMEN
DIE REPAIRMEN
Mi bi radi tudi govorili z
MACHINISTS

Visoka plača od ure in čas in pol za nadurno delo ter dvojna plača ob nedeljah. Dobri delovni pogoji in dodatki za življenske stroške.
Ta dela pri OBEH NASHIH TOVARNAH. E. 93 in Woodland ter 1115 W. 152 St., ampak ZGLASITI SE MORATE V ŠT. 1 employment uradu.

MURRAY OHIO MFG. CO.

1115 E. 152 St.

(41)

Machine Operators

AND

Assemblers

Visoka plača od ure z dodatkom za življenske potrebščine. Prosimo ogasite se osebno v našem employment uradu na Engle Rd., južno od Brookpark.

FORD

MOTOR CO.

17601 Brookpark Rd.

(41)

MALI OGLASI

Naprodaj

Hiša 5 sob in kopalnica, 3 spalne sobe, "breezeway" in velika soba za pranje, popolnoma opremljena v najboljšem. V okolici Mentor-on-the-Lake. Cena \$9200. Na 727 Beech Drive, blizu Salida.

(37)

V najem

Odda se stanovanje 3 sob z straniščem, nič kopalnice, samo odraslim ljudem. Blizu E. 61. ceste. Kličite od 3 do 5 BR 1-0655. (37)

Moški dobijo delo

AERO-
NAUTICAL
WORKTool and
DiemakersToolroom
GrindersGeneral
Machinists

Toolroom

Production
GrindersInspectors
(Line and Floor)

Also

Operators for:

Turret Lathes

Automatics

(Multi-Single-Spindle)

Družba preskrbi kosilo, kavo, zavarovalnino, bolniško in zdravniško oskrbo. Liberalni sistem počitnic. Visoka plača od ure in poravnaje življenskih potrebščin.

Mora biti pripravljen delati katerikoli šift. 10% bonus za drugi in tretji šift.

Priložni lokal

Dobra transportacija

Radi boste delali pri

JACK &
HEINTZ

17600 Broadway

Oglasite se v employment uradu
V ponedeljek skozi petek 8 zj. do 5 pop.
V torek do 9 zv.
V soboto do 1 pop.
V nedeljo od 10 zj. do 2 pop.

Prosimo, prinesite izkaz
U. S. državljanstva

PUNCH PRESS
OPERATORS

PRVI IN DRUGI ŠIFT

Plača od ure in približek. Plačane počitnice, prosta zavarovalnina.

Morrison

Products, Inc.

16816 Waterloo Rd.

(40)

DIE SETTERS

PRVI IN DRUGI ŠIFT

Plača od ure in približek. Plačane počitnice, prosta zavarovalnina.

Morrison

Products, Inc.

16816 Waterloo Rd.

(40)

IZDELOVALNICA RAKEV
(COFFINS)

Rabi moške za pršnje

na les

SPLOŠNO DELO in

NAVADNE DELAVCE

5 dni od 7:45 do 4:15 pop

Stalno delo celo leto,

zavarovalnina, prazniki

in počitnice plačane

Plača od ure.

F. H. HILL CO.

2274 St. Clair Ave.

(37)

Jeklarna išče delavce

Jeklarna nudi izvrstne delovne možnosti v različnih oddelkih z možnostjo napredovanja. Dobra začetna plača in razne druge ugodnosti. Oglasite se v pisarni na Independence Rd., pod Clark Ave. mostom.

REPUBLIC STEEL

(Feb. 23, 25)

1953	MAR.	1953
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH
PRIREDITEV

MAREC

15.—Cerkni pevski zbor Illirija bo podal v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ob 7:30 zvečer kantato "Kalvarija".

22.—Glasbena Matica prireja ob 4. pop. v SND na St. Clair Ave. koncert, na katerega sporedu so Rossinijeva Stabat Mater in slov. narodne pesmi.

22.—Pod pokroviteljstvom Klub društvenih AJC na Recher Ave. kaže A. Grdina slike domovih prireditev.

APRIL

12.—Pevski zbor "Adrija" priredi spomladanski koncert v AJC na Recher Ave.

AVGUST

9.—Ohijski KSKJ dan na farmi društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ.

Želiš v osamljenosti zvestega prijatelja? Ga privoščiš svojim dragim? Naroči čimpreje slovenski splošno misijonski mesečnik

"KATOLISKI MISIJONI"

V mesečnih obiskih te bodo razveseljevali ob tridesetletnem jubileju svojega obstoja skozi leto 1953 na 680 straneh. Urejevali od slovenskih lazaristov in tiskani v Buenos Airesu, ti bodo prinašali ob sodelovanju številnih slovenskih misijons

Imenik raznih društev

Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota

DRUŠTVO SV. VIDA. ŠT. 25 KSKJ
Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik, predsednik Frank A. Turek, podpredsednik Albin Orehek, tajnik Daniel Postotnik, 6926 Hecker Ave., tel. HE 1-7341; zapisnikar A. Strniša Sr., blagajnik Louis Krajc, Nadzorniki: Anthony J. Fortuna, Frank Branisel, Joseph J. Nemanich; vratar in zastavonoša Andrew Zamej; vodja atletike in mladinske aktivnosti Louis J. Krajc; zastopnik za SND in N. A. banko Anthony J. Fortuna; zastopnika za Ohio KSKJ Booster Club Anthony J. Baznik in Daniel J. Postotnik; zastopnika za Ohio KSKJ dan Frank Turek, Daniel Postotnik; za pregledovanje novega članstva vsi slovenski zdravniki.

Društvo zbora vse prvi torki v mesecu v sobi št. 4. Šole sv. Vida ob 7:30 zvečer. Mesečni assement se začne pobirati ob 7:00 popoldne in 25. v mesecu v dvorani zvečer ob 6:00. Od 26. pa do konca meseca na domu taktično ob članstva, ki mu ni mogoče plačati poprej. V društvo se sprejemajo novi člani in članice od 16 do 60 let in se jim nudi pet vrst zavarovalnine od \$250 do \$5000. Bolniška podpora znaša \$7, in \$14,00 na teden. V društvo se sprejemajo tudi otroci od rojstva do 16. leta, in v slučaju bolezni se naj bolnik javi pri tajniku. Da dobi zdravniški list in karto in ravna na se po pravilih Jednote.

DR. SV. LOVRENCIA ŠT. 63 KSKJ
Duhovni vodja Rt. Rev. J. J. Oman, predsednik Louis Simondić, podpredsednik Anton Zidar, tajnik Ralph Godec, 3559 E. 81 St. tel. VU 3-6324; zapisnikar Jacob Resnik, blag. Josip V. Kovach; nadzorniki: Louis Shuster, Silvester Urbančić in Ignac Marinič. Zastavonoša Joseph W. Kovach. Zastopnika za SND na 80. St. Frank Mulh in Joseph Kovach Jr.; zdravniki: dr. Anthony J. Perko, dr. Anton Skur in dr. John Polin. Društvo zbora vse drugo nedeljo v mesecu ob eni popoldne v SND na 80. cesti. Sprejema članstvo od rojstva do 60 let starosti. Bolniški assement 65c na mesec in plačuje \$7,00 bolniške podpore na teden, če je član bolan pet dni ali več. Roklaji v Newburghu, pristojni v društvo sv. Lovrenca.

DRUŠTVO SV. ANE ŠT. 150 KSKJ
Duhovni vodja Rt. Rev. J. J. Oman, predsednica Theresa Lekan, podpredsednica Theresa Godec, tajnica Josephine Winter, 3559 E. 80 St., blagajničarka Antonija Debelak, zapisnikarica Agnes Žagar. Nadzornice: Frances Adler, Miss Helen Zupanec in Anna Zibkowski; bandedonošnja Antonia Debelak; zastopnici za SND na 80 St., Theresa Lekan in Mary Filipović; za SND v Maple Heights: Theresa Lekan in Anna Kresevic; zastopniki za Ohio KSKJ Boosters: Aloise Fortuna in Bernice Zupanec. Zdravniki dr. Perko, dr. Skur in dr. J. Polin. Seje so vsako 3. nedeljo v mesecu ob eni popoldne v SND na 80. cesti.

DRUŠTVO SV. MARIE MAGDALENE ŠT. 162 KSKJ
Sprejema članice od 16 do 60. leta. Nudi najnoveše smrtniške certifikate od \$250 do \$5,000; bolniška podpora je \$5, \$7 ali \$14 tedensko. V mladinski oddelci se sprejema članstvo od rojstva pa do 16. leta. Odbor za leto 1952 sledi: Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik, preds. Marjanca Kuhar, podpreds. Louise Miklar, taj. Maria Hochevar, 21241 Miller Ave., tel. IV 1-0728; blagajnik Frances Macerol. Zapisnikarica Julia Brezovar; nadzornice: Frances Novak, Mary Skul in Dorothy Sterniša. Rediteljica in zastavonošinja Julia Slogar, zastopnica za Ohio Booster Club: Frances Nemanich. Zastopnica za ženske in mladinske aktivnosti: Frances Nemanich. Zastopnice za Ohio KSKJ Dan: Margaret Kuhar, Dorothy Strniša, Louise Miklar, Frances Macerol. Zdravniki: Vsi slovenski zdravniki. Seje se vršijo vsak prvi ponedeljek v mesecu v šoli Sv. Vida soba št. 4 ob 8. uri zvečer. Assement se pobira vsak tretji ponedeljek in vsakega 25. v mesecu v ravno istem prostoru.

DRUŠTVO SV. JOZEFA ŠT. 169 KSKJ
Častni duhovni vodja Msgr. V. Hribar, Duhovni vodja Rev. Matt Jager, predsednik John Pezdirtz, podpredsednik Felix Korosec; fin. tajnik Joseph Ferra, 444 E. 152 St., tel. KE 1-7131; bolniška tajnica Stana Owen, 1219 E. 169 St., tel. IV 1-5233; zapisnikarica Anna Grajzar, blagajnik Louis Mervar, nadzorniki Louis Owen, Joseph Smolic in Anna Skolar. Vratar Ralph Skolar. Zdravniki: dr. Skur, dr. Carl Opaskar, dr. Louis Perme in dr. Raymond Stasny. Zastopniki za Booster Club Mike Anzlin, Louis Mervar. Zastopniki za KSKJ Federacijo Felix Korosec, Joseph Ferra. Seje se vršijo vsak tretji torki v mesecu ob 7:30 zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Assement se pobira pred sejo, prvo nedeljo po seji v dvorani pod cerkvijo Marije Vnebovzete od 9 do 11. ure popoldne ter 24. in 25. v mesecu v Slovenskem domu. Društvo sprejema otroke od rojstva do 16. leta za zavarovalnino od \$250 do \$1000 brez zdravniške preiskave ter odrasle od 16. do 60. leta za zavarovalnino od \$250 do \$5,000 in do \$2,000 bolniške podpore na dan.

DRUŠTVO PRESVETEGA SRCA JEZUSOVEGA ŠT. 172 KSKJ

Predsednik Joseph Vrtičnik, podpredsednica Mary Hosta, tajnik Joseph Grdina, 6113 St. Clair Ave., tel. EX 1-1390, blagajnik Joseph Ovsenek, zapisnikarica Josephine Weiss, Nadzornice: Josephine Weiss, Anna Palčić in Mary Hočevar. Zdravniki dr. Jos. L. Modic, dr. Frank J. Kern, in dr. Valentin Meršol in Dr. Dejak. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2:30 popoldne v JSN Domu na 4533 W. 130 St.

Društvo sprejema člane od 16 do 60 let za posmrtnino, poškodnine in bolniško podporo kjer se lahko zavarujejo od \$250.00 do \$5000.00 ter za bolniško podporo \$1.00 ali \$2.00 ali \$3.00 na dan. Bolniška podpora se plačuje ne glede na starost, to je tudi po 60 letu, ne glede kdaj je kdo pristopil v društvo.

V mladinski oddelci se sprejemajo člani od rojstva do 16 let do \$2,000 posmrtnine brez zdravniške preiskave. Enako tudi odrasle brez zdravniške preiskave do 25 leta starosti. Prvovrstna zavarovalnina plačljiva 20 let.

Assement se pobira na vsaki seji, in na 25 v mesecu pa na domu tajnika.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA. ŠT. 191 KSKJ
Duhovni vodja Rev. Frank Brennan, predsednik Paul Yanchar, podpredsednik Joseph Tichar, tajnica Marija Repret, 19601 Kildeer Ave., tel. KE 1-2363; blag. Ann Troha, zapisnikar Mary Mersnik. Nadzorniki: Frances Globan, Theresa Skur in Mary Struckl. Zdravniki: Dr. A. Skur, Dr. L. Perme, Dr. V. Meršol, Dr. Carl Rotter. Društvene seje se vršijo vsako drugo sredo v mesecu v A. J. C. na Reher Ave. ob 8 uri zvečer.

DRUŠTVO SV. KRISTINE ŠT. 219 KSKJ
Duh. vodja: Rev. A. Bombač; predsednik: Anton Tekavec; podpredsednik: Frank Drobnič; tajnica: Jennie Gustincic, 18800 Abbey Ave., tel. KE 1-8325; blagajnik: Matt Tekavec; zapisnikarica Ana Debeljak; nadzorniki: John Bradac, Matt Intihar, Helen Kovačević; zdravniki: dr. M. F. Oman, dr. A. Skur; zastopnika za KSKJ dan Frank Drobnič in Ana Debeljak. Seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v šolski sobi sv. Kristine.

DRUŠTVO KRISTUSA KRALJA ŠT. 226 KSKJ

Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik, predsednik Ulrick Lube, podpredsednik Frank Segal, tajnica Mary Zupanec, 6124 Glass Ave., tel. EX 1-4767; blagajnik Anton Klancar, 1034 E. 67 St.; zapisnikarica in poročevalka Mary Kaplan. Nadzorni odbor: Frank Fabian, Jean Grčar in Jos. Jazbec. Zastopnik za klub SND Ulrick Lube. Vsi slovenski zdravniki. Seje se vršijo vsako prvo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne, staro poslopje SND.

OUR LADY OF FATIMA SOCIETY NO. 255 KSKJ

Spiritual Advisor Rev. V. N. Tome, President Emil F. Trunk, Vice President Bill E. Kern, Secretary-Treasurer Josephine Trunk, Recording Secretary Bernice Kotarac. Auditors: Theresa Buckley, Jennie Omersa, Antonette Celesnik. Athletic Sports Director: Bill Janša (men), Women and Children's Activities: Mary Finley. Meetings are held every second Wednesday at the St. Vitus School at 7:30 p.m. All Slovenian Doctors in greater Cleveland area to examine prospective members.

Slovenska ženska zveza

PODRUŽNICA ŠT. 14 SZZ
Duhovni vodja Rev. A. L. Bombach, predsednica Mary Strukul, podpredsednica Mary Zele, tajnica štefica Smolic, 20300 Goller Ave.; blagajničarka Mary Mersnik, zapisnikarica Antonija Sustar; nadzornice: Frances Globokar, Frances Gerčman in Amalia Legat. Zastopnice za skupna društva: Urška Trtnik, Mary Novoselc. Seje se vršijo vsak prvi torki v mesecu v AJC na Reher Ave.

PODRUŽNICA ŠT. 15 SZZ
Duhovni vodja Rt. Rev. J. J. Oman, predsednica Anna Jakić, podpredsednica Theresa Lekan, tajnica Helen Zupanec, 3549 E. 81 St., tel. VU 3-6585; blagajničarka Rose Lausche, zapisnikarica Mary Filipović. Nadzornice: Mary Janežič, Mary Skufca in Angela Stražar. Zastavonošinja Mary Novak in Angela Stražar. Rediteljica Jennie Barle. Zastopnici za SND Josephine Udove in Mary Hrovat. Seje so vsako drugo sredo v mesecu ob 8 zvečer v SND na 80. cesti.

PODRUŽNICA ŠT. 25 SZZ
Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik, predsednica Julia Brezovar, podpredsednica Frances Brancel, tajnica Mary Otoničar, 1110 E. 66 St., tel. HE 1-6933; blagajničarka Louise Piks, zapisnikarica Dorothy Strniša, rediteljica Pauline Zigmant. Nadzorni odbor Angela Virant, Mary Lokar in Pauline Stampfel. Seje se vršijo vsaki drugi ponedeljek v mesecu v šoli sv. Vida. Članice sprejemamo v mladinski oddelci takoj od rojstva, v odrasli oddelci pa 14 do 55 leta starosti.

PODRUŽNICA ŠT. 32 SZZ
Duhovni vodja Rev. A. Bombach, predsednica Terezija Potokar, podpredsednica Frances Perme, tel. KE 1-1393; tajnica Ann Cooke, 21670 Fuller Ave., RE 1-6068; blagajničarka Marilyn Koss, zapisnikarica Ana Godlar, rediteljica Frances Mesojedec. Nadzorni odbor: Helen Kovacevic, Karolina Peck in Hattie Kraus. Seje se vršijo vsak pr-

vi torki v mesecu v dvorani sv. Kristine.

PODRUŽNICA ŠT. 41 SZZ
Duhovni vodja Rev. Matja Jager, predsednica Frances Jamnik, podpredsednica Frances Meše, tajnica Ella Starin 17814 Dillewood Rd., tel. IV 1-6248; blagajničarka Ana Rebolj, zapisnikarica Mary Cerjak. Nadzornice: Julia Bolka in Nellie Pintar. Seje se vršijo vsak prvi torki v mesecu v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. soba št. 3.

Slovenska Dobrodelna Zveza

DRUŠTVO SV. ANE. ŠT. 4 SZZ
Predsednica Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., podpreds. Jennie Otoničar, tajnica Jennie Suvak, 1415 E. 51 St., tel. EN 8104, blagajničarka Josephine Orazem-Ambrozic, zapisnikarica Angela Virant. Nadzornice: Mary Bradac, Rose L. Erste in Frances Okorn. Rediteljica Mary Pristov. Seja se vrši vsako drugo sredo v mesecu. Za preiskavo novega članstva vsi slovenski zdravniki.

DRUŠTVO NAPREDNI SLOVENCI ŠT. 5 SZZ
Predsednik Andrew Tekauc, podpredsednik John Stefe, tajnik Matt Debevec, 1287 E. 169th St., tel. IV 2048; blagajnik Thomas Kralc, zapisnikar Frank A. Turek. Nadzorni odbor John Mersnik, Frank Stefe in Charles Koman. Društvo zbora vse tretjo nedeljo v mesecu ob 9 uri zjutraj v SND, soba št. 3 (staro poslopje) na St. Clair Ave.

SLOVENSKI DOM, ŠT. 6 SZZ
Predsednik Joseph Stupica, 19303 Arrowhead Ave., tajnica Albina Vesel, 877 E. 185 St., tel. IV 1-0319; blagajničarka Frances Julajlia, 832 E. 209 St. Zdravniki: Dr. A. Skur in Dr. Urankar. Seje se vršijo tretji petek v mesecu v Slovenskem društvenem domu, 20714 Reher Ave. ob 7:30 uri zvečer.

DRUŠTVO KRAS ŠT. 8 SZZ
Predsednik Joško Jerkič, podpredsednik Stanley Kozely, tajnica Jennie Kozely, 687 E. 156 St., tel. LI 1-3590, blagajničarka Jennie Kappel, zapisnikar John Kappel; nadzorni odbor: Joe Kopore, Martha Batić, Mary Kopal. Seje so vsako 2. nedeljo v mesecu ob 1 pop. v Slovenskem domu na Holmes Ave.

DRUŠTVO CLEVELANDSKI SLOVENCI ŠT. 14 SZZ
Predsednik William Stark, podpredsednik Mike Vidmar; tajnik blagajnik Frank Brinovec, 961 E. 79 St., tel. EN 1-4122; zapisnikar Mathew Penko, 456 E. 143 St. Nadzorni odbor: Charles Jagerski, Jennie Lavric, Josephine Hrvat, vratar Frank Penko. Zastopnik za klub SND Mike Vidmar. Zastopnik za delniško konferenco SND John Susnik. Društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki. Seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9:30 popoldne v SND na St. Clair Ave., soba št. 3.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA, ŠT. 18 SZZ

Predsednik Joseph Kalčić, podpredsednica Mary Jeromi; tajnik blagajnik Frank Merhar, 1021 E. 185 St., zapisnikar Anton Strniša, nadzorniki Frank Modic, Anton Levstik in Clarence Tomsic; društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki. Seje se vršijo vsak tretji petek v mesecu ob 7:30 zvečer v SND staro poslopje št. 4.

COLLINWOODSKE SLOVENKE ŠT. 22 SZZ

Predsednica Mrs. Fannie Brezovar, podpredsednica Mrs. Stefi Koncilija, finanč. tajnica Mrs. Rose Mickovic, 19612 Cherokee Ave., tel. IV 1-6500, zapisnikarica Mrs. Rose Simenc, blagajničarka Mrs. Frances Tomsič, nadzornice: Filomena Sedey, Mary Cernigoj, Mrs. Alice Groslov. Zastavonošnja Mrs. Mary Grovoh; zdravniki: dr. A. Skur in dr. V. Opaskar. Seje so vsako 2. sredo v mesecu ob 7:30 zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave. v spod. dvorani.

DRUŠTVO SV. CECILIE ŠT. 37 SZZ
Predsednica Nettie Zarnick, podpreds. Cecilia Znidarsic, tajnica Louise Piks, 1176 E. 71 St., tel. EN 1-2623, blagajničarka Mary Jeraj, rediteljica Julia Bokar, zapisnikarica Dorothy Strniša. Nadzorni odbor: Mary Otoničar, Theresa Smolitz in Fanny Majer. Rediteljica Julia Bokar. Vsi slovenski zdravniki. Seja se vrši vsako drugo sredo v mesecu ob 7:30 zvečer v SND na St. Clair Ave. soba št. 4 staro poslopje.

DRUŠTVO PRESV. SRCA JEZUSOVEGA ŠT. 55 SZZ

Predsednik Geza Kocet, podpredsednik Jože Grdina, tajnik Steve Markolija, 6527 Schaefer Ave., HE 1-7998, blagajnik Joseph Tarko, zapisnikar Valentin Kovacic. Nadzorni odbor: predsednik Rev. Joseph Godina, nadzornika Tony Cesar in Kristina Zimmerman. Seja se vrši vsako četrto nedeljo ob 2. uri popoldne v dvorani šole sv. Vida na Glass Ave.

Slovenska moška zveza

PODRUŽNICA ŠT. 3 SZZ
Predsednik Charles Benevol, 19502 Muskau Ave.; podpredsednik Anton Muskar; tajnik Frank Perko, 1092 E. 174 St., tel. IV 1-5658; blag. Martin Valetich; zapisnikar James Stopar. Nadzorniki: James Kastelic, Joseph Perušek in Stanley Mahnich; zastopnika za Federacijo SMZ: Anton Rudman in Martin Valetich; zastopnik za klub društev S. D. na Holmes Ave.: James Kastelec. Seje

se vršijo vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v Slovenskem domu na Holmes Ave., kjer plačate svoj assement ali pa 24. in 25. v mesecu v spodnji dvorani.

PODRUŽNICA ŠT. 5 SZZ
Predsednik John Sever, 18023 Hillgrove Rd.; podpredsednik Frank Česnik, tajnik in blagajnik Tony Krampel, 1003 E. 66 Pl., tel. UT 1-8387; zapisnikar Frank Kuhar. Nadzorni odbor: Frank Kuhar, ouis Erste, Frank Petkovsek. Podružnica zbora vse tretjo soboto v mesecu zvečer v SND soba št. 4. St. SMZ: Frank Brancel, John Sever in Frank Petkovsek. Zastopnik SND Frank Kuhar.

PODRUŽNICA ŠT. 6 SZZ
Predsednik Frank Lavric, podpredsednik Mike Zele, tajnik blagajnik Frank Mačovelj, 1172 Norwood Rd., tel. UT 1-0419. Zapisnikar Primož Kogoj, nadzorniki: Leo Novak, A. Skerl, John Borso. Seje so vsako tretjo nedeljo popoldne ob eni uri v šoli sv. Vida.

PODRUŽNICA ŠT. 17. SMZ
Predsednik Anton Tekavec, 20303 Goller Ave., tel. KE 1-2907, podpredsednik Anton Arko, tajnik F. Drobnič, 23001 Ivan Ave., tel. RE 1-7045, blagajnik Frank Smaltz, zapisnikar Anthony Intihar. Nadzorni odbor: Frank Jarc in Joseph Koren, zastopnika za federacijo: Anton Tekavec in Frank Drobnič. Seje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani sv. Kristine na E. 222 St.

Katoliški borštarnji

DRUŠTVO DVOR BARAGA, ŠT. 1317 REDA KATOLIŠKIH BORŠTARNJI

Duhovni vodja Rev. L. B. Baznik; župnik fare sv. Vida; nadborštarnar Fred Sternisa, podborštarnar Ludwig Marolt, bivši borštarnar Joseph Oberstar, finančni tajnik Edward Baznik, 20331 Tracy Ave., KE 1-1179; blagajnik Rudolph V. Germ, tajnik-zapisnikar Maximilian Germ, 1033 Yellowstone Rd.; nadzorniki: Joseph Saver, Frank Bogovic Jr. in Henry Opalek, spreviditelj Louis Erste, Frank Znidarsic in bolniški nadzornik Louis Erste, 3815 Schiller Ave. (Zone 9). Tel. ON 1-3777. Društvo zbora vse tretji petek v mesecu ob 8:00 zvečer v šoli sv. Vida. Assement se tudi pobira od 6:30 naprej na večer seje in vsako prvo nedeljo v mesecu od 9 do 11 popoldne šoli sv. Vida.

CATHOLIC ORDER OF FORESTERS

ST. MARY'S COURT 1640
Spiritual Director Rev. A. Rupar, Chief Ranger Albert Strukul, Vice-Chief Ranger Robert Somrak, Past-Chief Ranger Frank Martich, Speaker B. J. Hribar, Recording Secretary Anton Grosel, Financial Secretary J. Jalovec, 704 E. 162 St., PO 1-9166, Treasurer Louis Somrak, Conductors Frank Narobe and Steve Stefancic Jr., Auditors S. Stupar, A. Cek and F. Mesec, Sergeant at Arms S. Trampus and J. Petric, Juvenile Director R. A. Goshpik, Court Doctor Carl Opaskar. Meetings are held at St. Mary's Church Hall on second Tuesday of each month.

Ameriška bratska zveza

DR. SV. JANEZA KRSTNIKA ŠT. 37 ABZ

Predsednik John Ustar, podpredsednik Blaž Hace, tajnik Ciril Rovaneš, 452 E. 149 St., tel. IV 1-3324, blagajnik Frank Lavrič, zapisnikar Jože Grdina, nadzorniki Jack Gabrenja, Anna Filipič in Joseph Okorn, vratar Matt Avsec. Zastopnika za Klub društev SND John Zalar in Joseph Okorn, za konferenco SND C. Rovaneš. Seja se vrši vsako 3. nedeljo ob 9. uri dop. v SND na St. Clair Ave.

DR. NAPREDEK ŠT. 132 ABZ

Predsednik John Tanko, podpredsednik Ludvik Prosen, zapisnikar Frank Sese, blagajničarka Antonija Tanko, tajnica Adalynne Cecilie, 4-33595 Morris Drive, Willoughby, Ohio. V slučaju bolezni kličite Willoughby 2-4359. Seje se vršijo vsak 2. petek ob 7:30 v AJC na Reher Ave. Assement se pobira vsakega 25. v mesecu.

DRUŠTVO JUTRANJA ZVEZDA ŠT. 137 ABZ

Predsednica Frances Brancel, podpredsednica Mary Bradac, tajnica blagajničarka Dorothy Strniša, 6526 Bonna Ave., tel. EN 1-6254. Nadzorni odbor Rose Levstek, Paulina Durljaga in Mary Mahne; rediteljica Paula Zigmant, zapisnikarica Julia Brezovar; za klub društev SND Mary Bradac. Članstvo se sprejema v društvo od 16. do 55. leta in otroke od rojstva do 15. leta. Zavarovalnina je od \$250.00 do \$5,000.00. Tako za odrasli kakor tudi za mladinski oddelci. Seje so vsaki tretji torki v SND, soba št. 3 staro poslopje na St. Clair Ave., ob 7:30 zvečer.

Zapadna slovanska zveza

DRUŠTVO SV. KATARINE ŠT. 29 ZSZ
Predsednica Johanna Mervar, podpredsednica Anna Svigel, tajnica Bertha Bokar, 1207 E. 60th St., tel. EN 1-1407; blagajničarka Mary Butara, zapisnikarica Mary Farnick. Nadzornice: Jennie Stetz, Dorothy Komlin in Mary Mott. Rediteljica Mary Kralc. Zastopnica za SND in klub društev Johanna Mervar. Seje se vršijo vsak tretji torki v mesecu v starem poslopiju SND na St. Clair Ave. Vsi slovenski zdravniki in zdravica Angelina O'Donnell. Člane se sprejema od rojstva do 60 let. Zavarovalnina na vsa-

ko vrstne police, bolniške operacijske in odškodninske podpore.

The Maccabees

CARNIOLA HIVE NO. 493 T. M.
Past Commander Mary Bolta, Commande: Josephine Stwan. Lieut. Commander Christine Glavan, Chaplain Mary Tekauc; Mistress at Arms Mary Mahne, Sergeant at Arms Pauline Zigmant. Picket Mary Vessel. Financial Secretary Pauline Debevec, 1287 E. 169 St., tel. IV 1-2043; Sick Benefit Secretary Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., tel. EN 1-4758. Auditors: Pauline Stampfel, Ursula Unetio, Frances Tavcar. Representatives for "Klub Društev" Julia Brezovar, Josephine Stwan. Representative to the Conference Frances Tavcar. Meeting every 1st Wednesday of the month at SNH Room 1 at 7:30 p.m. General collection is held on meeting night at 7 p. m. and on the 25th of every month in the lower hall of SNH at 5 p. m. Members belonging to the Sick Benefit Fund should notify Mrs. Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., EN 1-4758 when becoming ill.

Oltarna društva

OLTARNO DRUŠTVO FARE SV. VIDA

Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik; predsednica Jennie Krall, podpredsednica Josephine Kolenc, tajnica in blagajničarka Mary Otoničar, 1110 E. 66 St., tel. HE 1-6933; zapisnikarica Jennie Laurich, nadzornice: Frances Brancel, Mary Veljornice in Marija Boh. Seje se vršijo 3. nedeljo v mesecu v šoli sv. Vida. Vabljeni so vse katoliške žene in dekleta v Oltarno društvo.

OLTARNO DRUŠTVO FARE MARJE VNEBOVZETE

Duhovni vodja Rev. Matt Jager, predsednica Louise Kosmerl, podpredsednica Agnes Pierce, tajnica Mary Ižanec, 799 E. 157 St., tel. LI 1-6056, zapisnikarica Mary Strancar. Nadzornice: Mary Pancer, Frances Skubic, Rose Simenc. Seje se vršijo vsako prvo nedeljo v mesecu popoldne po pobožnosti v cerkveni dvorani.

Samostojna društva

GLASBENA MATICA

Predsednik Frank Bradach, podpredsednik Edward Kenik, tajnica in zapisnikarica Molly Frank, blagajničarka Carolyn Budan. Nadzorniki: Alice Somrak, June Price, Molly Frank. Posvetovalni odbor: Frank Bradach, Edward Kenik, Carolyn Budan, Anne Safred, Josephine Bradach, Emil Safred, Josephine Misic; zapisnikarica odbora: Publicistični odbor: Josephine Misic, Emil Safred, Jos. Meršol, Valentine Meršol. Pečovodja: Anton Schubel. Seje se vršijo vsak drugi četrtek v mesecu v SND na St. Clair Ave. Pevske vaje vsak četrtek ob 8 zvečer soba št. 2 v SND.

PEVSKI ZBOR SLOVAN

Predsednik Joseph Durljaga, podpredsednik Joseph Ivancich, tajnik blagajnik Milan Urbancic, KE 1-6624; zapisnikar Carl Ozbich. Nadzorni odbor: Jozef Vicić, Ludvik Oster in Frank Urbancic. Arhivar Joseph Ivancich. Pečovodja Anton Schubel. Pevske vaje so vsak torki ob 8 zvečer v Domu na Reher Ave. Pevski zbor Slovan apelira na vse rojake, ki jih veseli petje, da se pridružijo zboru. Seje se vršijo 2. torki, vsakega drugega meseca, kot jan., marc, maj itd.

DRUŠTVO SRCA MARJE (STARO)

Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik, predsednica Julia Brezovar, prva tajnica in zapisnikarica Mary Otoničar, 1110 E. 66 St., tel. HE 1-6933; finančna tajnica Mary Bradac, blagajničarka Louise Piks; odbornica Mary Skul; nadzorni odbor: Mary Stanonik, Frances Baraga; Zastopnica za klto društev SND in konferenco SND: Mary Stanonik. Za preiskavo novih članic—vsi slovenski zdravniki. Društvo zbora vse drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v šoli sv. Vida. Članice se sprejema od 16. do 40. leta.

DR. NAJSV. IMENA FARE MARJE VNEBOVZETE (Collinwood)

Častni vodja Rt. Rev. Msgr. V. Hribar, duhovni vodja Rev. Matt Jager, predsednik Sebastian Trampus, 15626 Holmes Ave.; podpredsednik Matevž Leskovec, tajnik-zapisnikar, tel. LI 1-0966; Joseph Hochevar, 14805 Darwin Ave.; blagajnik Frank Piric, zastopniki Fr. Stefanec in Sebastian Trampus; maršal Anton Rudman; nadzorniki: John Lukane in Joseph Perushek. Seje se vršijo vsako 3. nedeljo ob 3 popoldne v cerkveni dvorani; molitvena ura ob dveh popoldne.

KLUB DRUŠTEV AJC NA RECHER AVE.

Predsednik Frank Segulin, podpredsednik Andy Ogrin, tajnik John Zupanec, 460 E. 270 St., tel. RE 1-4488; blagajnik Louis Zgonik, zapisnikarica Mary Medvešek. Nadzorni odbor: preds. Fred Martin, Mary Segulin, Frances Zajec. Seje se vršijo vsak prvi ponedeljek v mesecu v American Jugoslav Centru na Reher Ave. ob osmih zvečer, KE 1-9852.

KLUB LJUBLJANA

Predsednik Ludvik Prosen, podpreds. Frank Segulin, tajnica Frances Julylia, 832 E. 209 St., tel. KE 1-0325, blagajnik Louis Godec, zapisnikarica Louise Derdich. Nadzorni odbor: Joseph Susnik, Lud-

vik John, John Oshaben. Kuharica Frances Gorjanc; Joseph Plevnik, stric; Frances Rupert, teta; Louis Starman, maršal. Zastopniki klub društev AJC: Louis Zgonik, Frances Zajec, Mary Medvešek. Seje se vršijo vsaki zadnji torki v mesecu v A. J. C. na Reher Ave.

SAMOSTOJNO PODPORN DRUŠTVO LOŽKA DOLINA

Predsednik Frank Baraga, 7702 Lockyear Ave.; podpreds. John Krasovec, taj. Frank Bavec, 1097 E. 66th St. Tel. HE 1-9183; blagajnik John J. Leskovec, 13716 Darley Ave.; nadzorniki: John Lokar, Frank A. Turek in Anthony Petkovsek; zastopnik za klub SND John Lekan, za SD na Holmes Ave: Frank Znidarsic in Gaspar Knafele, za konferenco SND John Znidarsic. Seje se vršijo vsako 3. sredo v mesecu v Slov. Nar. Domu soba št. 4. staro poslopje. Društvo sprejema nove člane od 16. do 45. leta s prosto pristopnino in zdravniško preiskavo. Društvo plačuje \$200 smrtnine in \$7 na teden bolniške podpore. Assement je \$1 mesečno. Za sprejem ali pregled novih članov so vsi slovenski zdravniki. Za nadaljne informacije se obrnite na društvene zastopnike.

MATERINSKI KLUB PRI SV. VIDU

Duhovni vodja Rev. F. Baraga, predsednica Pauline Farrell, podpredsednica Mary Otoničar, tajnica in blagajničarka Ruth Prhne, 6507 St. Clair Ave., zapisnikarica Albina Marolt